

Računalniške novice

Cena: 1,99 €

Kaj je Vo5G in kako se razlikuje od obstoječega VoLTE?

št. 15-16/XXVIII
24. avgust 2023

IT strokovnjaki so hrbtenica sodobnega gospodarstva

» AudioCraft,
novo AI orodje
pod okriljem Mete

» Na testu Samsung
Galaxy Z Flip5

» Sony razvija
sistem za boljše
fizične povratne
informacije

Delujemo pod
patronatom Evropske
akademije znanosti in
umetnosti iz Salzburga!

Pametna ura Google
Pixel Watch 2
prihaja jeseni

ChatGPT
odslej tudi za
Android

Gmail prevaja besedila
tudi na mobilnih
napravah

Računalniška tipkovnica
za zahtevne retro
navdušence

ONLINE DIPLOMA IZ DIGITALNEGA MARKETINGA

-30%
popust

Pričetek vaših predavanj je lahko že danes!

- Mednarodno priznan licenčni program
- 10 modulov + praktična delavnica v živo
- Dostop do e-učilnice
- Časovna prilagoditev ogleda predavanj
- Online gradiva, praktične vaje, aplikacije
- Podpora mentorja skozi celoten tečaj

30% popust za bralce revije

Ob prijavi in plačilu do **8. 9. 2023** vam priznamo **30 % popust** pri šolnini. Možnost plačila na obroke.

Več informacij na digitalnimarketing.openit.si ali pokličite na 01 589 81 89.

Program je potrjen s strani predstavnikov vodilnih podjetij v panogi

Igričarski zaslon Acer Predator X45 - odličen, a drag

Nesporno dejstvo je, da frekvenca osveževanja računalniškega zaslona vpliva na igralne sposobnosti igračarja. Večja kot je namreč frekvenca osveževanja zaslona in manjši kot je zakasnitveni čas, boljši je izid pri igranju računalniških iger. To je tudi glavni razlog, zakaj so se tudi pri podjetju Acer odločili za pripravo enega najboljših računalniških zaslonov za računalniške igre. Zaslون Acer Predator X45 je odsej na voljo tudi v evropskem prostoru, in sicer za bajno ceno okoli 1.800 evrov.

Računalniški zaslon Acer Predator X45 lahko brez težav izrisuje vsebine s frekvenco 240 sličic na sekundo. To je posebej impresivno zato, ker se novost ponaša s kar 45-palčno oziroma 114-centimetrsko diagonalo ter možnostjo prikaza dveh ločenih slik ločljivosti 3.440 x 1.440 točk. Zakasnitveni čas ukrivljenega zaslona Acer Predator X45 znaša zgolj 0,01 milisekunde, kar ga postavi na vrh piramide tudi, ko govorimo o najzahtevnejših vsebinah.

Zaslون Predator X45 ponuja kontrastno razmerje 1000 proti 1, najvišjo kakovost pa zaslon doseže z uporabo vmesnika DisplayPort 1.4. Na voljo je tudi polna podpora za tehnologijo AMD FreeSync Premium Pro in video standard HDR10. Ne gre spregledati niti vmesnika USB-C s polnilno močjo kar 90 vatov. To bo kot nalašč za hitro polnjenje mobilnih naprav, kot so na primer pametni mobilni telefoni in tablični računalniki. A za to bo prej treba trgovcem odšteti omenjenih 1.800 evrov.

Novi procesor Apple M3 že preizkušajo zanesenjaki

Revolucionarni procesor Apple M2 Ultra je bil predstavljen na letošnjem junjskem dogodku WWDC 2023. Sprva je bil na voljo v modelu Mac

Studio, kot tudi v modelu Mac Pro. Apple M2 Ultra je seveda najmočnejši procesor, kar jih je Apple kadarkoli ustvaril. Hkrati naj bi bil to najmočnejši procesor, ki ga lahko najdete v katerikoli osebni računalniku, vsaj tako trdi Apple.

Novi procesor Apple M2 Ultra temelji na drugi generaciji Apple Silicon arhitekture, vendar ima večjo matrico od standardnega M2 procesorja, na katero je Apple vključil kar 134 milijard tranzistorjev. Apple je na novost pritrdil do 24 procesorskih jeder in neverjetnih 76 grafičnih jeder. Podjetje trdi, da je procesor na M2 Ultra do 20 odstotkov hitrejši v primerjavi s tistim, ki je na M2 Max, vgrajeno grafično jedro pa je na hitrosti pridobilo celo 30 odstotkov. A kmalu bomo ugledali njegovega naslednika.

Procesor Apple M3 naj bi računalniški zanesenjaki že preizkušali v praksi, v osnovi pa naj bi bil zelo podoben zdajšnjemu procesorju M2. Ta naj bi namreč za preračunavanje podatkov imel na voljo osem procesorskih jeder. Štiri jedra naj bi

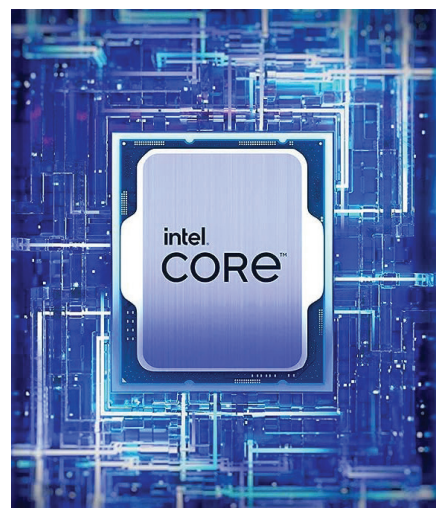

bila namenjena najzahtevnejšim nalogam, štiri pa bodo energijsko varčna. Skupaj naj bi novi procesor Apple M3 podpiral do 24 gigabajtov sistemskega pomnilnika. Prvi računalniki, opremljeni s procesorjem Apple M3, bodo po vsej verjetnosti iMac, 13-palčni MacBook Air in 13-palčni MacBook Pro. Ti bodo naprodaj še pred koncem leta.

Kmalu zatem pa naj bi podjetje Apple ponudilo v prodajo še procesorja M3 Pro in M3 Max. Model Apple M3 Pro bo razpolagal z 12 procesorskimi sredicami in 18 grafičnimi jedri. Precej zmogljivejši model M3 Max pa bo imel na voljo kar 14 procesorskih sredic in 40 grafičnih jeder. Ta bo zgotovo kos tudi najzahtevnejšim nalogam.

Kmalu lahko pričakujemo procesorje Intel 14. generacije

V podjetju Intel že dalj časa razmišljajo o 14. generaciji procesorjev Core (Raptor Lake Refresh), saj konkurenca na tem področju ne počiva. Procesorji Intel 14. generacije bodo prinesli predvsem večjo zmogljivost. Številni poznavalci so prepričani, da bi lahko novinci za kar 20 odstotkov prekašali procesorje Intel 13. generacije,

hkrati pa bodo omejili porabo električne energije. Procesorji Intel 14. generacije Core naj bi bili še vedno opremljeni s podnožjem LGA 1700. Za uporabo novih procesorjev bo potrebna le posodobitev strojne kode BIOS. Bodo pa novi procesorji podjetja Intel precej bolje delovali v navezi z osnovnimi ploščami z novimi sistemskimi nabori. Kot vse kaže bo podjetje Intel sprva ponudilo tri procesorje nove generacije, in sicer Core i5-14600K, Core i7-14700K in Core i9-14900K, ki bo pričakovano najzmogljivejši. Nedavno pa so prišle na splet prve konkretne informacije o procesorju Core i5.

Podatke o procesorju Core i5-14600K je z zaslonko sliko razkril uporabnik s psevdonimom @9550pro. Če gre verjeti zaslonki sliki, je novi Core i5-14600K opremljen s šestimi zmogljivimi jedri P-Cores in osmimi energijsko varčnimi jedri E-Cores. Začetna frekvenca delovanja znaša 3,5 gigaherca, pri polni obremenitvi pa porabi okoli 125 vatov električne moči. Najvišja frekvenca delovanja znaša 5,3 gigaherca. Ta je za kar 200 megahercov višja v primerjavi z obstoječim procesorjem Intel Core i5-13600K (13. generacija) za namizne računalnike.

Čeprav so se nedavno na spletu pojavile govori-ce, da bo podjetje Intel predstavitev procesorjev 14. generacije Raptor Lake Refresh preložilo na začetek leta 2024, temu ne bo tako. Zdaj so zgotovili, da bomo nove procesorje ugledali še letos. Ti naj bi bili predstavljeni v mesecu oktobru.

Tablični računalnik Xiaomi Pad 6 Max za zahtevnejše

Danes je na trgu veliko dobrih tabličnih računalnikov z operacijskim sistemom Android. Obe-nem pa Xiaomi že nekaj let dokazuje, da imajo lahko zmogljivi tablični računalniki tudi žepu

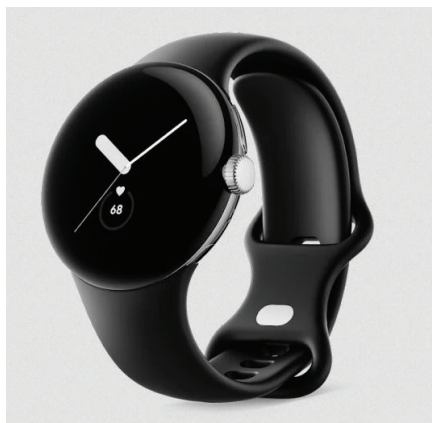
prijazno ceno. Pred kratkim so predstavili novo tablico Xiaomi Pad 6 Max. Opremljena je z zmogljivo strojno opremo, zato bo namenjena predvsem zahtevnejšim uporabnikom in tistim, ki tablico potrebujejo za delo na terenu.

Zanimivi tablični računalnik Xiaomi Pad 6 Max za prikazovanje slik uporablja gromozanski 35,6-centimetrski oziroma 14-palčni zaslon visoke ločljivosti s frekvenco osveževanja 144 hercev. Ta je seveda opremljen tudi z naprednimi tehnologijama Dolby Vision in Low Blue Light. Zato je zaslon primeren tudi za igranje mobilnih iger in za predvajanje večpredstavnostnih vsebin. Za poganjanje operacijskega sistema in nameščene programske opreme skrbi zmogljiv procesor zmogljiv procesor Snapdragon 8 Plus Gen 1, ki je trenutno drugi najmočnejši procesor na trgu, zato so morebitni pomisleki o zmogljivosti odveč. Preostala strojna oprema zanimivega tabličnega računalnika obsega še 12 gigabajtov sistemskega pomnilnika in 128 gigabajtov, 256 gigabajtov oziroma 512 gigabajtov prostora za shranjevanje podatkov. Po vzoru pametnih telefonov je tablični računalnik opremljen tudi z digitalnimi fotoaparati ločljivosti 50 milijonov, 20 milijonov in dveh milijonov slikovnih točk. Za dolgo avtonomijo delovanja prostorna baterija s tehnologijo hitrega polnjenja moči 67 vatov.

Pametna ura Google Pixel Watch 2 prihaja jeseni

Podjetje Google je konec lanskega leta uradno predstavilo težko pričakovano pametno ročno uro Pixel Watch. Ta je uresničila potrošniška pričakovanja. Gre namreč za vsečen tehnološki izdelek, ki brez težav prepriča tudi zahtevnejše uporabnike in tiste, ki od ročne ure želijo nekaj več. Pametna ročna ura Google Pixel Watch pričakovano ponuja vse funkcije pametnih ročnih ur, kot so merjenje nasičenosti krvi s kisikom, frekvenca bitja srca, navigacijski sistem GPS in mnogo več.

Že jeseni letos pa bomo dočakali naslednika pametne ročne ure Google Pixel Watch. Pixel Watch 2 bo kot prva opremljena z mobilnim opera-

cijskim sistemom Wear OS 4. Ta bo med drugim prinesel možnost uporabe dinamičnih ozadij. Uporabnikom bodo dejansko na voljo štiri možnosti, in sicer Accessible, Analog Bold, Arc in Bold Digital. S tem bo podjetje Google doseglo boljše uporabniško izkušnjo tudi za najzahtevnejše. A žal ta najverjetneje ne bo vsebovala tehnologije, ki so jo mnogi potihem pričakovali. Iz registracije, opravljene s strani ameriške zvezne komisije za komunikacije FCC (Federal Com-

munications Commission), je namreč razvidno, da pametna ura Google Pixel Watch 2 ne bo opremljena s tehnologijo Ultra-Wide Band (UWB) oziroma ultra-širokopasovno brezžično tehnologijo. Ta brezžična tehnologija vrhunskim pametnim ročnim urom omogoča, da se povežejo in komunicirajo neposredno tako s pametnim avtomobilom kot drugimi pametnimi napravami in omogoča uporabo pametnih ključev za bogato paleto naprav.

Kot že omenjeno – na Google Pixel Watch 2 ne bo treba dolgo čakati. Ta bo namreč javnosti predstavljena že letošnjo jesen. Skupaj s pametno uro Pixel Watch 2 in novo paleto zanimivih paščkov pa bo podjetje Google pričakovano predstavilo še pametna mobilna telefona Pixel 8 in Pixel 8 Pro.

Težko pričakovani Galaxy S23 FE vendarle kmalu med nami?

Galaxy S23 FE se morda vrača med žive, potem ko je Samsung lani izpustil Galaxy S22 FE. Očitno se je Samsung odločil, da še vedno obstaja dovolj povpraševanja po cenejši različici njegovega vrhunskega telefona, in da ta ne bo ogrozila srednjega razreda serije Galaxy A. Težko pričakovani Galaxy S23 FE naj bi bil naprodaj kmalu, vsaj glede na registracijo, ki jo je nedavno opravil indijski patentni urad. Ta je namreč registriral pametni mobilni telefon Samsung SM-S711B, ki naj bi bil dejansko Galaxy S23 FE.

Pri pametnem mobilnem telefonu Samsung Galaxy S23 FE naj bi po trenutnih govoricah šlo za mešanico okusov vseh treh telefonov Galaxy S23. Novost naj bi bila opremljena z baterijo kapacitete 4.500 miliamper ur in procesorjem Exynos 2200 oziroma Snapdragon 8+ Gen 1, kar bo odvisno od države prodaje. Preostala strojna oprema naj bi obsegala še 12 gigabajtov sistemskega pomnilnika in 256 gigabajtov vgrajenega

NEPREMAGLJIVI TROJČEK

- 1. DOMENA**
- 2. PROSTOR NA STREŽNIKU**
- 3. PROGRAM ZA IZDELAVO STRANI**

VSI PAKETI ZA GOSTOVANJE VSEBUJEJO:
Neomejeno domen, neomejeno email predalov,
neomejeno podatkovnih baz, brezplačen SSL...

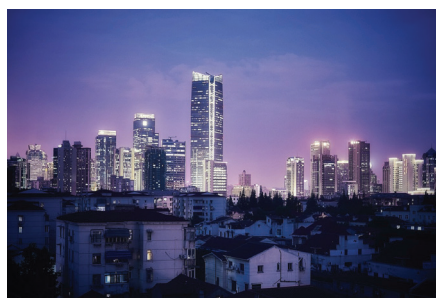
WebiCom.net
WEB HOSTING EXPERTS

Z VAMI ŽE 20 LET

prostora. Pametni mobilni telefon Samsung Galaxy S23 FE naj bi ponujal še zaslon AMOLED s 6,4-palčno oziroma 16,3-cenitmetrsko diagonalo in frekvenco osveževanja 120 hercev. Bralnik prstnih odtisov naj bi bil vgrajen neposredno v zaslon. Za zajem fotografij pa naj bi bili na voljo trije digitalni fotoaparati, in sicer ločljivosti 50 milijonov, osem milijonov in 12 milijonov slikovnih točk. Na vgrajenem pomnilniku bo nameščen mobilni operacijski vmesnik One UI 5.1.1, ki temelji na Androidu 13.

Kitajska mladoletnikom omejila dostop do spleta

Kitajska vlada je že pred časom poostrila nadzor nad spletnimi uporabniki. Sprejela je namreč zakonodajo, ki od uporabnikov zahteva popolno identifikacijo pri ponudnikih storitev. S tem naj bi po navedbah kitajskih oblasti skrbela za zaščito osebnih informacij, a temu v praksi ni tako. Nedavno pa je kitajska vlada spremenila "pravila igre" tudi za mladoletnike. Tem je namreč moč-

no omejila količino časa, ki ga lahko preživijo na svetovnem spletu. Nova pravila bodo stopila v veljavo 2. septembra. Ta bodo po mnenju poznavalcev močno spremenila način življenja večine kitajskih mladoletnikov.

Glede na novo zakonodajo namreč uporabniki, mlajši od 18 let, ne bodo več smeli uporabljati svetovnega spleta med deseto uro zvečer in še sto uro jutraj. Poleg tega bo tudi močno omejen čas, ki ga bodo mladoletne osebe lahko preživele na svetovnem spletu. Za mladoletnike, mlajše od osem let, bo čas na svetovnem spletu omejen na skupno do največ 40 minut dnevno. Mladoletniki starosti med osem in 12 let bodo na internetu lahko preživeli do eno uro, 90 minutna omejitev pa bo doletela otroke starosti med 12 in 15 let. Za mladostnike, stare med 16 in 17 let pa bo omejitev brskanja po svetovnem spletu znašala dve uri. Uporabniki, starejši od 18 let, teh omejitev ne bodo deležni.

Kitajske oblasti so prepričane, da bodo mladoletne osebe nove omejitve spoštovale. Kitajske institucije so namreč znane po tem, da nadzirajo vsakega uporabnika svetovnega spleta.

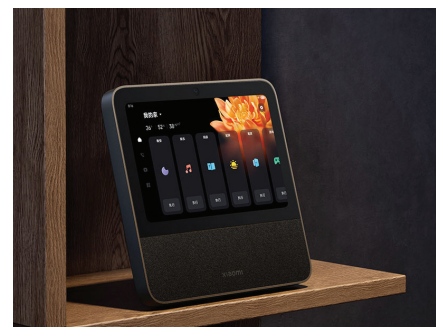
Napredni Xiaomi Home Screen Pro 8 za pametne domove

Vse več ljudi ima doma kar nekaj pametnih naprav, ki so sposobne izvajati čarovnijo po naših ukazih: vklop luči glede na dnevno svetlobo, prilagajanje temperature glede na vremenske razmere, odklepanje in zaklepanje vrat z mobilno aplikacijo, senzorji gibanja, ki prežijo za tatovi in podobno.

Priljubljenost tehnologije pametnega doma še naprej raste. Vse več potrošnikov ima pod svojim nadzorom enega ali celo več virtualnih pomočnikov in številne pametne naprave, od računalnikov, tablic, telefonov do pametnih štedil-

nikov in aparatov za kavo. Zato so pri podjetju Xiaomi pripravili nadvse zanimivo napravo.

Naprava Xiaomi Home Screen Pro 8 je opremljena s kakovostnim 8-palčnim oziroma 20,3-centimetrskim zaslonom, občutljivim na dotik in ločljivosti 1.280 x 800 slikovnih točk. Novost je namenjena upravljanju s številnimi elektronskimi napravami v pametnem domu. Opremljen je tudi s spletno kamero ločljivosti dveh milijonov slikovnih točk, vgrajeno pa ima baterijo kapacitete kar 7.500 miliamper ur. Xiaomi Home Screen Pro 8 velikosti 201,5 x 197,8 x 43,7 milimetra in

teže 925 gramov je opremljen še z zmogljivim procesorjem s štirimi jedri ARM Cortex-A53, dvema gigabajtoma sistemskega pomnilnika in 16 gigabajti prostora za shranjevanje podatkov. Na voljo sta še brezžični povezavi Wi-Fi in Bluetooth 5.0. Naprava Xiaomi Home Screen Pro 8 ni pretirano draga, saj jo kitajski spletni prodajalci tržijo že za zgolj preračunanih 85 evrov.

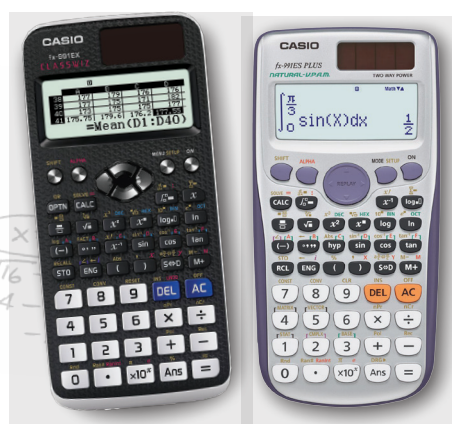
Pametna ročna ura Amazfit Bip 5 na voljo v Evropi

Pametne ročne ure so med uporabniki zelo priljubljene zaradi vsestranske uporabnosti in merjenja vseh mogočih parametrov. Inženirji kitajskega podjetja Xiaomi pa so s pripravo pametne

Za nas ni težkih enačb.

TOBO'S d.o.o., Peruzzijska 127g, Ljubljana,
T: +386 1 280 8680, E: info@tobos.si, W: www.tobos.si

CASIO

ure Amazfit Bip 5 na trg poslali še en zanimiv izdelek. Njihova najnovejša ura je namreč lahka in trpežna, hkrati pa jo odlikujeta izjemna robustnost in dolgotrajna avtonomija delovanja. Proizvajalec navaja, da je treba ob običajni uporabi baterijo ure polniti le enkrat na 10 dni.

Pametna ročna ura Amazfit Bip 5 lahko spremlja številne športne dejavnosti. Ostale tehnologije nadvse uporabnega izdelka vključujejo še podporo za GPS, podporo za optični senzor srčnega utripa (BioTracker PPG) in sledenje spanja. Natančen čas in drugi podatki so prikazani na 4,9-centimetrskem oziroma 1,91-palčnem zaslonu ločljivosti 320 x 380 slikovnih točk in gostote 260 točk na palec. Zaslon pred poškodbami ščiti zaščitno steklo Gorilla Glass 3.

Zanimiva ura Amazfit Bip 5 je že naprodaj tudi v izbranih evropskih državah. Novost je na voljo v beli, črni in roza barvi – torej bomo zagotovo našli tisto, ki nam ustreza. Za Amazfit Bip 5 je treba odšteti slabih 90 evrov. Novost podpira tudi digitalno asistentko Amazon Alexa.

ChatGPT odslej tudi za Android

Umetna inteligenca ChatGPT je nadvse priljubljena. Zasluge za to gredo predvsem na račun njene sposobnosti, da je uporabnikom v pomoč pri odgovarjanju na vprašanja, razreševa-

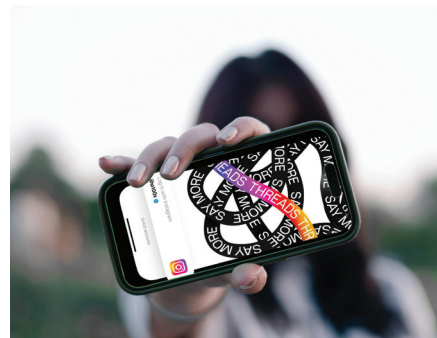
nju težav in zagotavljanju informacij na različnih področjih. S svojo sposobnostjo generiranja naravnega jezika omogoča interaktivno in uporabniku prijazno komunikacijo, kar uporabniki obožujejo. Maja letos je podjetje OpenAI, ki stoji za razvojem priljubljenega AI robota, ChatGPT ponudilo kot mobilno aplikacijo. Ta je bil sprva uradno na voljo le za Appleove mobilne naprave (iOS). Zanimanje je preseglo vsa pričakovanja. V zgolj nekaj dneh je mobilno aplikacijo ChatGPT preneslo več kot pol milijona uporabnikov mobilnih naprav. Zato ne preseneča, da je aplikacija sedaj na voljo tudi za Android.

Sprva je bila mobilna aplikacija ChatGPT za mobilne naprave Android omejena le na izbrano skupino uporabnikov. Sedaj je ta za prenos preko uradne spletne trgovine Google Play Store na voljo vsem. Ta je tako po izgledu kot po funkcionalnostih povsem identična različici za iOS. Poleg tega omogoča enostaven prenos zgodovine med mobilnimi napravami uporabnikov.

ChatGPT je za uporabnike mobilnih naprav Android povsem brezplačen. Novost je, kot že omejeno, na voljo preko uradne spletne trgovine Google Play Store, in sicer na spletni povezavi bit.ly/chatgptRN.

Število uporabnikov aplikacije Threads upadlo za polovico

Po začetnem navdušenju in eksploziji števila uporabnikov, zdaj platformi Threads ne kaže najbolje. Produkti vodja pravi, da bodo zdaj intenzivno delali na tem, da zadržijo čim večje število uporabnikov.

Šef podjetja Meta Mark Zuckerberg pravi, da je novo družbeno omrežje izgubilo več kot polovico uporabnikov. Po tem, ko smo pisali o mejniku 100 milijonov uporabnikov v prvih petih dneh od izida, je zdaj Zuckerberg javnost presenetil z izjavo, da številka strmo pada. "Če dosežete, da se prijavi 100 milijonov ljudi, bi v idealnem scenariju bilo super, če ti ljudje, ali pa vsaj polovica njih, ostane. Zaenkrat še nismo tako daleč," pravi Zuckerberg. Zuckerberg – ki je situacijo komentiral v klicu z zaposlenimi, ki ga je poslušala tudi tiskovna agencija Reuters – je dogajanje opisal kot "normalno" in dejal, da pričakuje, da se bo zadrževanje uporabnikov ustalilo, ko bodo aplikaciji dodane nove funkcije.

Na račun omejene funkcionalnosti platforme Threads so ob izidu že letele številne kritike. Prišle so tako s strani splošne javnosti, kot s strani stroke. Meta je od takrat dodala nove funkcije, kot so ločeni viri »following« in »for you«, ter povečala obseg za prevajanje objav v različne jezi-

PRIDOBITE POTRDILO

**POSTANITE
NADZORNIK!**

→ www.postaninadzornik.si

PLANETGV
Izobraževalni poslovni dogodki

ke. Chris Cox, glavni produktni direktor podjetja, je zaposlenim povedal, da se zdaj osredotočajo na dodajanje več lastnosti, ki bi ljudi zadržale na platformi, hkrati pa si želijo, da bi tiste, ki so platformo zapustili, pridobili nazaj.

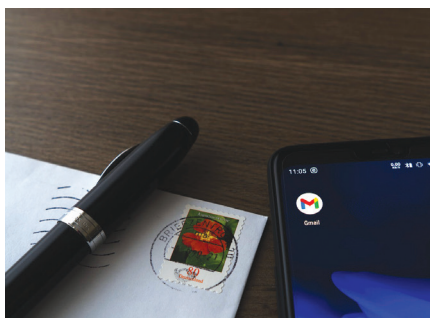
Navedel je primer "zagotavljanja, da lahko ljudje, ki so v aplikaciji Instagram, vidijo pomembne Threads objave". Obe platformi sta namreč tesno povezani – če se želijo uporabniki prijaviti v Threads, morajo namreč imeti tudi Instagram račun. Zuckerberg je z zaposlenimi med drugim delil tudi novosti na področju razvoja virtualne resničnosti, sveta, ki so ga poimenovali Metaverse in seveda še ni ustvarjen.

Povedal je, da so na dobri poti in pospešeno delajo na tehnologijah navidezne resničnosti (AR) in virtualne resničnosti (VR), ki so osnova za Metaverse. Dodal je še, da ne pričakuje, da bi tehnologija postala "mainstream" do začetka naslednjega desetletja.

Ta napoved lahko okrepi zaskrbljenost, da je Meta preveč časa in denarja posvetila Metaversu – njen oddelek Reality Labs, ki proizvaja VR naprave in druge podobne izdelke, je povzročil več milijard dolarjev izgube.

Ne glede na to Meta kot celota še vedno posluje dobro. Nedavno so objavili finančne rezultate zadnjega četrletja, v katerih poročajo o 7,79 milijardah dolarjev dobička.

Gmail prevaja besedila tudi na mobilnih napravah

Google Prevajalnik je brezplačni spletni prevajalnik, ki je na voljo že od leta 2007. Z njim lahko prevajamo neposredno z vnašanjem besedila na spletni strani, pri čemer uporabnik sam izbere jezikovni par ali pa prevajalniku pusti, da sam zazna izvirni jezik. Trenutno je na voljo kar 108 različnih svetovnih jezikov, zato se vse bolj uporablja tudi v navezi z elektronsko pošto Google Gmail. Prevajanje elektronskih sporočil v okviru elektronske pošte Gmail je bilo doslej mogoče le z uporabo spletnega brskalnika, a zdaj se je to spremenilo. Možnost prevajanja sporočil v okviru elektronske pošte Gmail je zdaj omogočena

tudi uporabnikom mobilnih naprav, ki pogajajo bodisi mobilni operacijski sistem Android bodisi Applov iOS.

Nova možnost je za nekatere uporabnike mobilnih naprav Android na voljo od začetka avgusta, vsi uporabniki pa jo bodo prejeli v kratkem, in sicer v obliki posodobitve mobilne aplikacije Gmail. Kmalu zatem pa bo nova funkcija na voljo tudi za uporabnike Applovih mobilnih naprav, tako da bi jo morali imeti do konca meseca avgusta na voljo že vsi.

Prevajanje elektronskih sporočil v okviru elektronske pošte Gmail bo omogočeno preko posebne orodne vrstice, ki se bo pojavila neposredno pod elektronskim sporočilom. Večino dela bo za nas opravil kar Google Prevajalnik. Omenjeno orodno vrstico pa bodo uporabniki po potrebi seveda lahko tudi izključili.

Pripravite se na telefon Android s kar 24 GB pomnilnika

Pri podjetju Realme so nas na začetku leta presenetili s pripravo pametnega mobilnega telefona z najhitrejšim polnjenjem doslej. Gre za Realme GT Neo 5, ki doseže zmogljivost polnjenja

ERGONOMSKI STOL IN ERGONOMSKI PRIPOMOČEK

POPOLN ERGONOMSKI DVOJEC

Če ste že nabavili ergonomski stol in imate še vedno težave v:

- zgornjem hrbtnem delu, • vratu ali • križu,

se potrjuje dejstvo, da smo pri dolgotrajnem sedenju kljub dobremu stolu po navadi še vedno izpostavljeni nepravilnemu sedenju zaradi:

- neustrezne organizacije delovnega mesta,
- najpogostejše hibe, ki se odraža v nagibanju nad mizo,

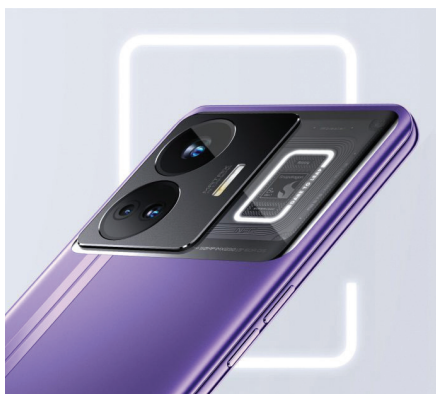
Ergonomski stol in ergonomski pripomoček sta dejansko popoln ergonomski dvojec, saj celovito rešujeta probleme sedečega delovnega mesta.

Brezplačno svetovanje
02 320 307 | 031 244 260

info@ergonomske-resitve.si
www.ergonomske-resitve.eu

do 240 vatov. Nov sistem omogoča, da lahko povsem izpraznjeno baterijo telefona napolni v manj kot desetih minutah.

Prihajajoči pametni mobilni telefon Realme GT5 prav tako ne bo od muh. Novi pametni mobilni telefon podjetja Realme bo namreč opremljen s kar 24 gigabajti sistemskega pomnilnika. To pomeni, da bo brez večjih težav poganjal tudi najzahtevnejše mobilne aplikacije. Poleg tega bo novost primerna tudi za igranje grafično najzahtevnejših mobilnih iger za operacijski sistem Android. Pametni telefon naj bi za nameček razpolagal z mobilnim procesorjem Snapdragon 8 Gen 2. Novost temelji na osnovi zmogljivega procesorskega jedra ARM Cortex-X3, ki je izdelano s pomočjo 4-nanometrsk tehnologije. Seveda omenjeni čip vgrajujejo predvsem v telefone višjega cenovnega razreda.

Prihajajoči pametni mobilni telefon Realme GT5 bo tako kot model Realme GT Neo 5 razpolagal z baterijo s sistemom hitrega polnjenja moči 240 vatov. Poleg tega bomo v njem našli še mobilni operacijski sistem Android 13 s prilagojenim grafičnim vmesnikom. Trenutno še ni znano, kdaj bo novost na voljo v prosti prodaji.

Vrhunska tipkovnica Corsair za prave ljubitelje iger

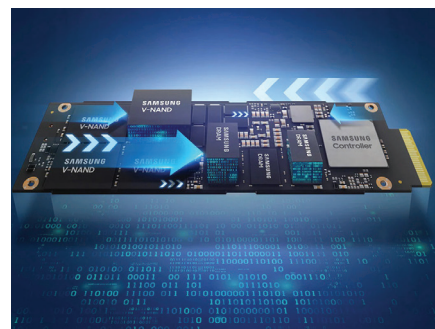

Si predstavljate delo z računalnikom brez tipkovnice? Si predstavljate igranje računalniških iger brez tipkovnice? Tipkovnica ni samo orodje, ki nam je pri upravljanju z računalnikom v pomoč, ampak njegov nujen del – tako pri vsakdanjem delu kot pri igranju računalniških iger. Računalniška tipkovnica odločilno vpliva na kakovost igranja najzahtevnejših računalniških iger, zato so visoke zahteve igričarjev še vedno glavno vodilo proizvajalcev tovrstnih perifernih enot. Tega se dobro zavedajo tudi pri podjetju Corsair, v katerem so s pripravo tipkovnice K70 MAX zadeli v polno. Gre za vrhunsko mehansko tipkovnico, ki bo kos tudi najzahtevnejšim nalogam.

Računalniška tipkovnica Corsair K70 MAX temelji na osnovi stikal Corsair MX, ki so med ljubitelji računalniških iger zelo cenjena. Za povezovanje z računalnikom je na voljo vmesnik USB (USB 3.0 in 3.1-A). Tipkovnica Corsair K70 MAX ponuja še višinske nastavitve, shranimo pa lahko kar 50 uporabniških profilov. Glede na to, da gre za tipkovnico, namenjeno igričarjem, ne gre spregledati niti vsečne barvne osvetlitve. Navdse zanimiva tipkovnica Corsair K70 MAX je zdru-

žljiva z vsemi večjimi operacijskimi sistemi za osebne računalnike ter seveda igralne konzole Xbox in PlayStation. Na voljo so tudi številne druge napredne možnosti. Temu primerna pa je tudi cena. Za nakup tipkovnice Corsair K70 MAX bo namreč treba odšteti kar okoli 230 evrov.

Pogon Solid State kapacitete kar 256 terabajtov

Prostora za shranjevanje podatkov ni nikoli dovolj, ta pa na pogonih Solid State še vedno narašča prepočasi, da bi lahko zadovoljil potrebe najzahtevnejših uporabnikov. Kljub temu se stanje na tem področju izboljšuje, saj imajo pogoni Solid State na voljo vse več prostora. Podjetju Samsung je nedavno uspelo združiti neverjetno kapaciteto, hitrost delovanja in celo kompaktnost v nov izdelek, ki je namenjen strežniškim okoljem.

Novi pogon podjetja Samsung s prodajno oznako PM9A3a temelji na osnovi pomnilniških elementov 3D NAND QLC in vmesnika PCIe 5.0 x4. Novost je pri delovanju izjemno hitra. Hitrost branja namreč znaša zavidljivih skoraj 15 giga-

UREDITE SI KARIERNI PROFIL
IN SE PREDSTAVITE VEČ KOT 26.000 PODJETJEM

Kvaliteten CV je za delodajalca ključen faktor pri izbiranju primerne kandidata.

Ustvarite svoj CV s pomočjo MojeDelo.com vmesnika, ki vam bo pomagal pripraviti profesionalen in kvalitetno izdelan življenjepis.

VSAK DAN NOVA PROSTA DELOVNA MESTA NA MOJEDELO.COM

VODJA POSLOVNEGA PROCESA ERP
 Novartis d.o.o.
 M/Ž

SERVISER TISKARSKIH STROJEV
 3 Print Adriatik d.o.o.
 M/Ž

INŽENIR RAČUNALNIŠKEGA OMREŽJA
 Petrol d.d.
 M/Ž

SISTEMSKI INŽENIR
 Labtim d.o.o.
 M/Ž

INFORMATIK
 RC - Kranj, d.o.o.
 M/Ž

INFORMATIK / POSLOVNI INFORMATIK
 Geoplin d.o.o. Ljubljana
 M/Ž

bajtov na sekundo. Poleg tega lahko shrani kar 256 terabajtov podatkov. Ker gre za en pogon, ta v primerjavi z na primer osmimi pogoni Solid State kapacitete 32 terabajtov porabi kar 60 odstotkov manj električne energije.

Neverjetni pogon Solid State podjetja Samsung seveda ni namenjen običajnim uporabnikom. Pripravljen je bil za strežniške sisteme. Tam so namreč kapaciteta, hitrost in varčnost z električno energijo ključni pogoji za uspeh. Samsung žal še ni razkril maloprodajne cene novega pogona. Ker pa gre za prvi pogon Solid State kapacitete 256 terabajtov verjamemo, da bo novost vse prej kot poceni.

AMD z novimi grafičnimi karticami Radeon RX 7000

Konkurenca na področju grafičnih kartic vedno postreže z veliko napetosti in navdušenja med uporabniki. Ker se dirki pridružuje tudi Intel z grafičnimi karticami Intel Arc, je razumljivo, da tako AMD in NVIDIA pospešujeta razvoj svojih rešitev. NVIDIA je lansirala kartice družine GeForce RTX 4000, AMD pa grafične kartice družine

Radeon RX 7000. Kot vse kaže se bosta grafičnim karticam AMD družine Radeon RX 7000 kmalu pridružili še dve novi. Pri podjetju ASRock so namreč potrdili, da bodo kmalu ponudili v prodajo grafični kartici RX 7700 XT in RX 7800 XT. Novinki bosta namenjeni predvsem ljubiteljem sodobnih računalniških iger.

Grafična kartica Radeon RX 7700 XT bo na voljo z 12 gigabajti grafičnega pomnilnika, zmogljivejša Radeon RX 7800 XT pa s 16 gigabajti pomnilnika. Šlo bo za hitri grafični pomnilnik GDDR6 hitrosti 18 gigabitov na sekundo. Obe grafični kartici bosta seveda temeljili na osnovi naprednega grafičnega jedra AMD RDNA 3. Model RX 7700 XT bo razpolagal s 3.078 grafičnimi jedri, model RX 7800 XT pa s kar 3.840 grafičnimi sredicami.

Uradna predstavitev novih grafičnih kartic AMD Radeon RX 7700 XT in Radeon RX 7800 XT je predvidena za konec meseca avgusta. Ker bo Radeon RX 7800 XT po zmogljivosti premeljiva z grafično kartico NVIDIA GeForce RTX 4070, bomo zanjo po vsej verjetnosti odšteli med 460 in 560 evri. Model Radeon RX 7700 XT pa bo primerljiv z grafično kartico NVIDIA GeForce RTX 4060. Zato bomo zanj po vsej verjetnosti odšteli nekje med 320 in 420 evri.

HTC poskuša srečo s poceni telefonom Wildfire E Star

Podjetje HTC je na področju pametnih mobilnih telefonov zaradi slabih potez postalo praktično nepomembno. Kot vse kaže pa se želi nekdanj uspešno podjetje vrniti, in sicer bo trg poskušalo prepričati s cenovno ugodno napravo Android – pametnim mobilnim telefonom Wildfire E Star. Pametni telefon Wildfire E Star ima vgrajen zaslon s 16,5-centimetrsko oziroma 6,5-palčno diagonalo in ločljivostjo HD+ (720 x 1.600 slikovnih točk). Opremljen je s funkcijo, imenovano »Anti-Peep«, ki tistim, ki so poleg vas onemogo-

CPU

Višja strokovna šola

www.cpu.si

POSPEŠI DO DIPLOME!

Na CPU doštudiraj v 2 letih!

TUDI ONLINE

INŽENIR GRADBENIŠTVA | INŽENIR INFORMATIKE | EKONOMIST | POSLOVNI SEKRETAR

ča, da bi od strani videli, kar je prikazano na zaslonu. Celoto poganja mobilni operacijski sistem Android 12 Go s prilagojenim grafičnim vmesnikom. Preostala strojna oprema obsega še dva gigabajta sistemskega pomnilnika in vgrajeni pomnilnik s 256 gigabajti prostora. S tem se telefon ne more ravno hvaliti, a osnovne uporabnike bo zadovoljilo.

Novi HTC Wildfire E Star je opremljen z glavno kamero ločljivosti osem milijonov slikovnih točk. Za opravljanje morebitnih video klicev pa je na voljo sprednja kamera ločljivosti pet milijonov slikovnih točk. Celoto poganja štirijedrni mobilni

procesor UNISOC SC9832E. Dovolj dolgo avtonomijo delovanja mu zagotavlja baterija kapacitete 3.000 miliamper ur. Pametni mobilni telefon HTC Wildfire E Star je glede na navedene specifikacije seveda zelo poceni. Zanj je namreč v tujini treba odšteti zgolj preračunanih 100 evrov. Zato se bo prikupil predvsem nezahtevnim in starejšim uporabnikom.

Računalniška tipkovnica za zahtevne retro navdušence

Podjetje Nintendo je znano predvsem kot izdelovalec družinskih igralnih konzol. Njegova najboljša igralna konzola pa je bila Nintendo Entertainment System (NES), saj je v sredini osemdesetih let obudila ameriški trg domačih igralnih konzol, ki je bil prej zasičen z neakovostnimi igrami. S tem si je Nintendo priboril prevladujoč položaj na trgu igralnih konzol in kmalu postal eno izmed najbolj dobičkonosnih podjetij.

Zato ne preseneča, da po vsem svetu še vedno najdemo veliko privrženecv igralne konzole Nintendo Entertainment System. To je tudi razlog, zakaj je podjetje 8BitDo ponudilo v prodajo retro računalniško tipkovnico, imenovano Retro

Mechanical Keyboard. Ta je bila namreč zasnovana na osnovi igralne konzole Nintendo Entertainment System, uporabljene komponente pa so zelo kakovostne in kos tudi najzahtevnejšim nalogam ter igranju računalniških iger.

Tipkovnica 8BitDo Retro Mechanical Keyboard ima na voljo 87 tipk. Vse tipke so opremljene z mehanskimi stikali Kailh Box Switch V2. Maloprodajna cena novosti je v Združenih državah Amerike postavljena na preračunanih 90 evrov. Za povezavo z računalnikom pa ima računalniška tipkovnica BitDo Retro Mechanical Keyboard na voljo tako kabel USB kot brezžični povezavi Bluetooth in Wi-Fi. Vgrajena baterija kapacitete 2.000 miliamper ur zagotavlja do 200 ur brezskrbne uporabe. Polnjenje povsem izpraznjene baterije pa traja štiri ure.

WELCOME TO CYBERSPACE

INFOSEK

2023

NAJVEČJA KONFERENCA O
INFORMACIJSKI VARNOSTI V SLOVENIJI.

www.infosek.net

21 let

PALSI

4. 9. 2023 – 6. 9. 2023

Hotel Perla, Nova Gorica

AudioCraft, novo AI orodje pod okriljem Mete

META JE IZDALA NOV GLASBENI GENERATOR AUDIOCRAFT, KI UPORABLJA UMETNO INTELIGENCO ZA USTVARJANJE GLASBE ALI ZVOČNIH UČINKOV.

AudioCraft je odprtokodni program, ki ustvarja učinke in glasbo iz besedilnih pozivov, podobno kot to počno AI generatorji slik ali videoposnetkov. AudioCraft ima na voljo tri modele:

- MusicGen za komponiranje glasbe
- AudioGen za ustvarjanje zvočnih učinkov
- EnCodec za pomoč pri kompresiji zvoka

MusicGen je bil prej že poznan med ustvarjalci glasbe in AI hobijisti. Ampak sedaj je Meta razkrila kodo za ta model, kar uporabnikom omogoča, da ga obogatijo s svojimi glasbenimi podatki. Razumljivo so se takoj pojavila etična in tudi pravna vprašanja, kajti večino AI glasbenih del so glasbeni založniki takoj prijavili kot kršenje intelektualne lastnine.

Meta je izrecno navedla, da je privzeti model ustvarila le na podlagi glasbe v lasti podjetja in njihove licenčne glasbe. Natančneje: uporabili so 20.000 ur zvoka in 400.000 posnetkov skupaj z besedilnimi opisi in metapodatki, vse pod okriljem platform Meta Music Initiative Sound Collection, Shutterstock in Pond5. Prav tako so pred izdajo odstranili vse vokale, s čimer naj bi preprečili posnemanje glasov ustvarjalcev.

Drugi model, AudioGen, je namenjen ustvarja-

nju okoljskih zvokov in zvočnih učinkov. AudioGen je model, ki temelji na difuziji, tako kot večina sodobnih generatorjev slik (DALL-E 2, Stable Diffusion ...). Pri difuziji se model nauči, kako postopoma odvzeti šum od začetnih podatkov, ki so v celoti sestavljeni iz šuma – na primer zvoka ali slik – in ga tako korak za korakom premika bližje ciljnemu pozivu.

Poleg učinkov je bil AudioGen ustvarjen tudi za generiranje govorov, kar Meta priznava, da bi lahko nekateri zlorabili za ponarejanje glasov. Kljub pomislekom pa vsaj za zdaj niso postavili posebnih omejitev glede na različne načine uporabe aplikacije AudioCraft.

Tretji model, EnCodec, je izboljšava predhodnega Metinega modela za ustvarjanje glasbe z manj artefakti. Meta trdi, da učinkoviteje modelira zvočna zaporedja in zajema različne ravni informacij pri usposabljanju podatkovnih zvočnih valovnih oblik za pomoč pri ustvarjanju novega zvoka.

Meta si je AudioCraft zamislila kot orodje za glasbenike in ustvarjalce, ki bi lahko ustvarjali nove skladbe, ne da bi jim bilo potrebno fizično igrati na inštrumente. Ciljali so tudi na razvijalce z bolj

omejenim proračunom, ki bi lahko z AudioCraft ustvarili različne zvoke za virtualne svetove, Instagram/TikTok ustvarjalci pa na primer ustvarili najbolj primerne zvoke za svoje objave.

Vsaj za zdaj pa licenca AudioCraft ne dovoljuje uporabe za komercialne namene.

KAKO NAMESTITI IN PREIZKUSITI AI ORODJE AUDIOCRAFT?

Koda se nahaja na Githubu, za namestitev pa imate več možnosti. Uporabite lahko program Pinokio (<https://pinokio.computer>), ki vam bo bolj ali manj samodejno namestil AI glasbeno orodje. V njihovi knjižnici morate izbrati modul AudioGradio, ga namestiti (traja nekaj minut) in na koncu boste dobili lokalni IP, s katerim boste lahko preizkusili AudioCraft.

Drugi načini zahtevajo prednameščen Python, Pip, Anaconda, miniconda ali podobne programe. Dober in enostavno razumljiv vodič je na Githubu (<https://bit.ly/GHglasba>) objavil uporabnik mberman84 in velja za program miniconda. Končni rezultat je enak. Dobili boste IP, ki ga vnesete v svoj brskalnik in začnete lahko z eksperimentiranjem.

NA TESTU

Samsung Galaxy Z Flip5: dober, ampak ali so nadgradnje dovolj pomenljive?

SAMSUNG GALAXY Z FLIP5 BO PO VSEJ VERJETNOSTI IMEL BOLJŠE PRODAJNE ŠTEVILKE OD SOVRSTNIKA GALAXY Z FOLD5, SAJ JE SKORAJ ZA POLOVICO CENEJŠI. OBENEM PA SEM MNENJA, DA SO UPORABNIKI (VSAJ ZA ZDAJ) BOLJ NAKLONJENI TEJ KOMPAKTNI ZLOŽLJIVI OBLIKI KOT PA ZLOŽLJIVOSTI V OBLIKI KNJIGE, KOT JO NAJDEMO PRI Z FOLD5.

Samsung Galaxy Z Flip5 nima veliko konkurence. Oppo Find N2 Flip in Motorola Razr+ (Razr 40 Ultra) sta letos edina telefona z enako obliko zložljivosti, ki sta se upala zoperstaviti južnokorejskemu gigantu. In v primeru slednjega so nekateri prepričani, da ga je tudi premagal. Na žalost je njuna dobavljivost v Sloveniji slaba, zato jih doslej še nismo uspeli preizkusiti.

Čeprav je konkurenca hujša za Galaxy Z Fold5, se je tudi Galaxy Z Flip5 moral potruditi, če je želel obuditi zanimanje za Samsungovo linijo zložljivih telefonov.

Mu je to uspelo? Bi morali lastniki predhodnih modelov (Z Fold4/3) razmisliti o nadgradnji?

Cena v Sloveniji

Samsung Galaxy Z Flip 8GB/512GB: 1199 €

Na voljo v zeleni, grafitni in kremni barvi ter barvi sivke pri večjih slovenskih operaterjih in v trgovinah.

TANJŠI IN ROBUSTNEJŠI Z NOVIM ZLOŽLJIVIM TEČAJEM

Spremembe v primerjavi z lanskoletnim modelom Flip4 lahko naštejemo s prsti ene roke. Najbolj zaželeno je bila zagotovo odprava vrzeli med obema zaslonoma. Prvi razlog je bolj enotna oblika in držanje stika s konkurenco, ki je že pred časom odpravila to pomanjkljivost. Drugi

Prednosti	Slabosti
Najnovejši procesor	Slabo odvajanje toplote
Izboljšan zložljiv mehanizem	Povprečna baterija in počasno polnjenje
»Dostopna« cena	Zunanji zaslon Flex bi lahko bil bolj prilagodljiv
Nadgrajen zunanji zaslon	Ni priloženega ovitka in polnilnika
Dobre, a ne vrhunske kamere	

razlog, ki je bolj pomemben za dolgoživost telefona, pa je, da je zdaj manj možnosti, da bi tujki (prah, kamenčki ...) lahko uničili občutljiv zaslon ali tečaj. Ali so z novim Flex tečajem odpravili oziroma zmanjšali možnost vdora tujkov pod zaslon, pa v tem trenutku ne morem reči.

Po zaslugi izboljšanega tečaja je Galaxy Z Flip5 tudi tanjši (15,1 mm v zaprtem, 6,99 mm v odprtem položaju) in lažji od predhodnika ter obeh najmočnejših konkurentov. Glavni adut tega zložljivega telefona je kompaktnost, ki so jo tako le še dodatno poudarili, kar bo razveselilo morebitne uporabnike.

JE VEČJI ZUNANJI ZASLON DOVOLJ UPORABEN?

Večji razlog za veselje pa nam daje zunanji zaslon, ki je končno postal uporabna delovna po-

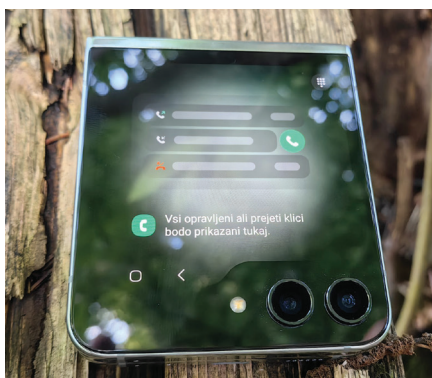
vršina. Raztegnili so ga na 3,4 palca (prej 1,9 palca) z ločljivostjo 720 x 748 slikovnih pik in izredno impresivno največjo svetilnostjo 1600 nit. Z jasnostjo res nikoli nisem imel težav – tudi pri najmočnejši sončni svetlobi. Čeprav je zunanji zaslon vedno izpostavljen zunanjim razmeram, mi je zaščita Corning Gorilla Glass Victus 2 vsaj malo pomirila živce, da se zaslon ne bo opraskal ali poškodoval ob prvem stiku z ostro površino. Več težav pa sem imel z uporabnostjo zunanjega zaslona. Samsung je dobro izkoristil nove dimenzije. Na voljo je kar nekaj pripomočkov (angl. widgets), s katerimi lahko spremljamo koledar, obvestila, vreme, borzo in podobno. Vendar so ti pripomočki skrbno zbrani s strani Samsunga, zato morda manjka ravno tisti, ki bi si ga vi želeli.

Enako velja za aplikacije, ki jih lahko zaženemo na zunanjem zaslonu. Samsung dovoljuje samo 4, želel bi pa si, da jih lahko na manjšem zaslonu ročno izberem, čeprav morda ne bodo izgledale ravno najbolje. To na primer omogoča Motorola Razr+.

Opazil sem, da so nekateri uporabniki to omejitev zaobšli že na prejšnjih generacijah z aplikacijama Good Lock ali Fine Lock. To sta aplikaciji oziroma zaganjalnika, ki z dodatnimi moduli dovoljujeta globljo personalizacijo Samsungovega operacijskega sistema. Good Lock v Sloveniji ni na voljo, si ga pa lahko naložite preko drugih trgovin. Obe aplikaciji sem na kratko preizkusil, vendar mi ni uspelo dodati nepodprte aplikacije na zunanji zaslon. Če bi imel na voljo več časa, bi morda našel srž težave. Morda boste vi imeli več sreče.

Manjka tudi še nekaj programske optimizacije. Na primer: predvajanje Youtube posnetka/glasbe se ustavi, ko se telefon raztegne. Po vsej verjetnosti bi tudi Youtube (Google) za tovrstne telefone moral opraviti nekaj popravkov.

Zelo zadovoljen sem bil z možnostjo klicanja in hitrega odgovarjanja na sporočila. Tipkovnica je razumljivo majhna, a z nekaj prakse sem tudi z mojimi prsti lahko hitro sestavil brezhibno sporočilo. Na splošno je celoten uporabniški vmesnik zunanje zaslon zelo prijazen in enostav-

no razumljiv. Krmiljenje poteka enako kot na glavnem zaslonu, prav tako izbira med pripomočki. Na voljo so tudi nekatere bližnjice, na primer za kamero ali vklop svetilke, pri kateri te telefon opozori, da ga je smotno obrniti na drugo stran, če ne želiš oslepeti.

Motorola je izdelala večji zaslon, ki se razteza skoraj od roba do roba, z večjo ločljivostjo in hitrejšim osveževanjem (144 Hz; Z Flip5 60 Hz), a tudi Samsungova kreacija ni od muh. Je zaslon tipa AMOLED, je dovolj velik in premore več kot dovolj svetilnosti za zunanjo rabo. Niti ne vidim potrebe po hitrejšem osveževanju, ki bi le dodatno obremenilo baterijo. Raje bi videl, da vključijo 1-60 Hz osveževanje, ki bi privarčevalo kakšen odstotek baterije.

V prid Flipa govori tudi ocena IPX8, ki telefon zaščiti pred vodo, kar konkurenca še ni vključila v svoje telefone.

Če bi želeli dlakocepiti, bi lahko težje odpiranje zaslona z eno roko označili kot »hibo« novega tečaja. Seveda pa za boljše vzdržljivost rade volje naredim ta kompromis.

AMOLED, 120 Hz, 1750 nit, HDR10+ ...

... so aduti zelo dobrega glavnega zaslona. Guba na sredini zaslona je še vedno očitna, vendar zbledi na svetlih ozadjih. Čutimo jo s prsti, ampak po pričanjih uporabnikov naj bi se na to sčasoma navadili. Pri velikosti 6,7 palca ne gre več za kompakten telefon. Še vedno je ožji od klasičnih telefonov, kar se pozna na nenavadnem razmerju stranic 22 : 9.

Osvežuje se med 60, 90 in 120 Hz, v prihodnje bi si podobno kot na zunanjem zaslonu želel LTPO tehnologijo, ki bi osveževanje znižala vse do 1 Hz.

NAJMOČNEJŠI IN TUDI IZREDNO VROČ (DOBESEDNO) PREPOGLJIVEC

Medtem ko je konkurenca ostala na prejšnji Snapdragon generaciji, ki je še vedno več kot dovolj zmogljiva za večino uporabnikov, je Galaxy Z Flip naredil preskok na novejšo platformo.

Procesor Snapdragon 8 Gen 2 za Galaxy smo prvič spoznali pri Samsung Galaxy S23 Ultra, ki

**IZSTOPITE IZ POVPREČJA Z
OSVETLJENIM ALU STOJALOM.**

LEDUP
svetlobna stojala
že od 99,00 €/m²

Za več informacij nas pokličite 031 611 116
ali pa nam pišite: info@mvm.si

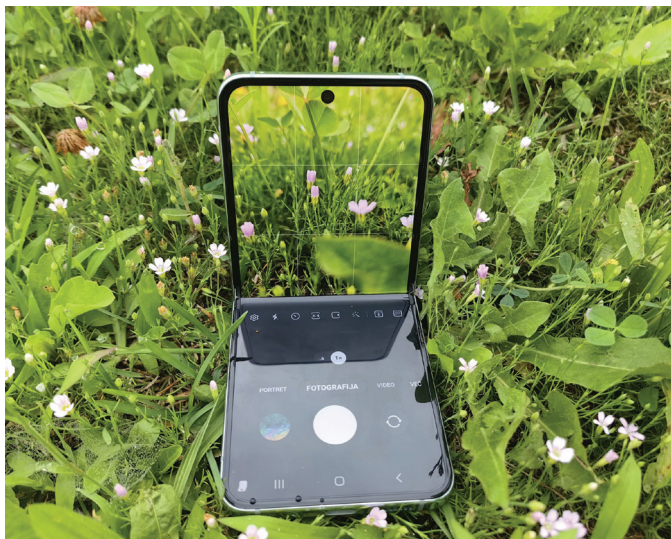
REKLAMNA DARILA
LETAKI
ŠTAMPILJKE
JUMBO
EKO
SOLVENT
GRAFIČNO
ZASTAVE
OBLIKOVANJE
IZREZI IZ
FOLIJE
DODELAVA
TISK NA
MAJICE
REKLAMNA
DARILA
LAMINACIJA
SITOTISK
GOSTOVANJE
CGP
ROLL-UP
ZASTAVE
IZSEKOVANJE
DOMENE
ZASTAVE
FOTOTAPETE
MAJICE
LOGOTIPI
ŠTAMPILJKE
JUMBO
TAMPOTISK
MAJICE

CAR
WRAPPING
STOJALA
SPLET
REKLAMNE
TABLE
VELIKOFORMATNI
NALEPKE
TRANSPARENTI
PLAKATI
FOTOTAPETE
VIZITKE
SPLETNE STRANI
ZASTAVE
FOTOTAPETE
MAJICE
LOGOTIPI
REKLAMNA DARILA
LETAKI
ŠTAMPILJKE
JUMBO
TAMPOTISK
MAJICE

REKLAMNA
DARILA
LAMINACIJA
SITOTISK
GOSTOVANJE
CGP
ROLL-UP
ZASTAVE
IZSEKOVANJE
DOMENE
IZSEKOVANJE
DOMENE
DIGITALNI
TISK
MONTAŽA
DROBNE
TISKOVINE
CAR
WRAPPING
STOJALA
SPLET
REKLAMNE
TABLE
VELIKOFORMATNI TISK
NALEPKE
TRANSPARENTI
PLAKATI
FOTOTAPETE
VIZITKE
SPLETNE STRANI
ZASTAVE
FOTOTAPETE
MAJICE
LOGOTIPI
REKLAMNA DARILA
LETAKI

svetlobna stojala
grafične storitve

www.mvm.si
info@mvm.si
031 611 116

smo ga testirali pred nekaj meseci. Razlika med običajno in Galaxy različico so le malenkostno navite frekvence procesorskih in grafičnih sredic. Pri vsakdanji rabi in tudi pri igranju iger boste zelo težko opazili razliko. Opazi se v nekoliko boljših številkah pri sintetičnih testih (angl. benchmarks), a za večino uporabnikov je to brezpredmetno.

Povečali so tudi osnovno konfiguracijo pogona, iz 128 GB na 256 GB, in ga opremili z najhitrejšim bliskovnim pomnilnikom UFS 4.0. RAM ostaja pri 8 GB, različice z 12 GB za razliko od konkurence ni. Moči mu ne bo zmanjkalo in strojna oprema bo brez težav prestala test časa naslednjih nekaj let. Težave pa ima s pregrevanjem. Med stresnim testom je po 20 minutah izgubil skoraj 50 % svoje zmogljivosti. Za poustvaritev enakega rezultata v praksi sem zagnal igri Genshin Impact in Dragon Quest VIII na emulatorju. Tu se je odrezal malenkost bolje, a se je po dobrih 45 minutah vseeno segrel do te mere, da sem mu moral nameniti počitek.

Težava je očitno v sami zložljivi zasnovi. Večino toplote se zadržuje na zgornji polovici, kjer se seveda nahaja čip. Toplota se potem ne razprši po celotnem telefonu, ampak ostane na tisti majhni površini. Dobro za naše roke, a slabše za splošno zmogljivost hlajenja.

Baterija več kot povprečna ne more biti, saj razpolagamo le s kapaciteto 3700 mAh. Če sem bil preveč zahteven, mi je zvečer ostalo manj kot 20 %. Hitro polnjenje zjutraj pred službo ne pride v poštev. Samsung vztraja pri počasnejših hitrostih, in sicer 25 W z združljivim polnilnikom, ki ga je potrebno kupiti posebej. Na voljo je še 15 W brezžično polnjenje in 4,5 W obratno polnjenje.

DOBER, A NE VRHUNSKI FOTOGRAF

- 12 MP (f/1,8) glavna kamera z OIS
- 12 MP (f/2,2) ultraširoka kamera
- 10 MP (f/2,4) selfie kamera

Poleg nadgradnje zasnove sem po prebiranju komentarjev opazil, da je bilo največ tistih uporabnikov, ki so letos želeli videti nadgradnjo kamere, še posebej, če bo cena telefona ostala nad 1000 €, kar tudi je. Kamere pa so kljub njihovim pomislekom ostale enake lanskoletnim. Pričakujem pa, da bodo uporabniki telefona Fold4 (če bodo seveda menjali telefone) opazili vsaj manjšo nadgradnjo kakovosti po zaslugi novejšega procesorja in izboljšanega slikovnega čipa za obdelovanje fotografij. Glavna kamera pri dnevni svetlobi zajame dobre fotografije z dobro barvno reprodukcijo, vendar pogosto pretirava z nasičenostjo. Tisti, ki iščete barve, primerne za objavo na družbenih omrežjih, boste veseli tega filtra, osebno pa iščem bolj realistične slike.

Pri portretnih fotografijah zelo dobro zaznava robove motivov, ki jih primerno loči od ozadja. Način Flex, torej telefon v delno prepognjenem načinu, je lahko zelo koristna perspektiva za zajem nekoliko drugačnih fotografij. Zunanji zaslon je prav tako zelo koristen za zajem selfijev z glavno kamero, kajti zaslon ves čas ponuja predogled fotografije.

Ultraširok senzor je prav tako soliden, dostavi dobre kontraste in fotografije z ne preveč šuma na robovih. Pri povečavi se pričakovano Z Flip5 ne obnese najbolje, saj za razliko od serije S23 in tudi novega Fold5 nima telefotografije senzorja, katerega so mnogi sicer nestrno pričakovali. Selfiji s sprednjo kamero so ostri in z dobrimi, toplimi barvami, vendar je zaradi zasnove telefona za zajem selfijev bolj smiselno in priročno uporabljati glavno kamero. Sprednja kamera lahko snema 4K posnetke pri 30 sličicah na sekundo, medtem ko zadnja kamera številko dvigne na 60 sličic na sekundo.

KONČNO MNENJE

Samsung Galaxy Z Flip5 bo do naslednjega leta kraljeval kot najboljši prepogljiv telefon na trgu,

posebej v Sloveniji, kjer konkurenca še ni močno prisotna. Nadgradnje niso tako opazne, kot so mnogi, vključno z menoj, pričakovali. Zložljiv tečaj je bilo potrebno nujno nadgraditi, saj je bil doslej vedno šibka točka Flip telefonov; in tudi zato, ker je konkurenca dokazala, da je popolnoma zložljiv telefon, brez vrzeli med zaslonoma, tehnično izvedljiv.

Pričakovano so povečali zunanji zaslon, ki je sedaj neznansko bolj uporaben kot pri prejšnjih generacijah. Še vedno pogrešam večjo prilagodljivost, kar upam, da bodo popravili pri naslednji generaciji ali pa morda že z naslednjo programsko posodobitvijo.

Nadgradili so svetilnost zaslonov, kar je velik plus za uporabo pri dnevni svetlobi, vgradili najmočnejši procesor, kar bo izboljšalo produktivnost in življenjsko dobo telefona. Premalo so bili pozorni na odvajanje toplote, ki zelo hitro ohromi telefon tudi do 50 % zmogljivosti.

Kamere ostajajo strojno enake, programska obdelava pa je malenkost izboljšana. Kot že rečeno, uporabniki telefona Z Fold4 lahko pričakuje te izboljšave za nekaj odstotkov.

JE TO ZLOŽLJIV TELEFON ZA VAS?

Kompaktna oblika je doslej prepričala marsikoga in tako bo tudi odslej. Za mnoge, ki bi radi prvič preizkusili zložljiv telefon, je to veliko bolj privlačna oblika, kot pa Z Fold5, ki je bolj namenjen za produktivnost in »power userje«, ki jih ne moti bolj okorna oblika.

Nadgradnje so standardne (procesor, zaslon, tečaj ...) in velikega napredka letos ni opaziti. Če ste zadovoljni s svojim Z Flip4, ne vidim potrebe po nadgradnji, razen če vas skrbi robustnost obstoječega tečaja/zaslonov. Če pa je vaš vsakdanji spremljevalec Z Flip3, bo preskok nekoliko večji. Samsung trenutno ponuja odkup starih naprav. Če boste za svojega starejšega Flipa dobili dobro oceno, priporočam nakup novejšega.

NT
KONF

NAJVEČJA SLOVENSKA
KONFERENCA ZA
INFORMACIJSKE
TEHNOLOGIJE
IN POSLOVNI
NAPREDEK.

NT KONFERENCA

25. – 27.
SEPTEMBER
2023
PORTOROŽ

UJEMI
KOTIZACIJO
NA **NTK.SI**

IT strokovnjaki so hrbtenica sodobnega gospodarstva

IZOBRAŽEVANJE JE KLJUČNO ZA OSEBEN IN DRUŽBENI NAPREDEK TER RAZVOJ.

Sodobni trendi v izobraževanju vključujejo pou-darek na prilagodljivosti, vključevanju tehnologi-je, individualizaciji učenja ter kritičnem razmišlja-nju, ustvarjalnosti in spretnostih 21. stoletja.

Globalizacija je prinesla povečano potrebo po medkulturnem razumevanju in veščinah večje-zičnosti. Vseživljenjsko učenje je postalo ključno, saj se znanje in spretnosti v sodobnem svetu dela hitro spreminjajo. Izobraževanje se je razširilo tudi na digitalne platforme in e-učenje, ki ponujajo prilagodljive možnosti učenja na daljavo.

V času, ko je s pomočjo nekaj klikov mogoče do-stopati do skoraj neskončnega števila informacij, je formalno izobraževanje na univerzah in visokošolskih ustanovah še vedno neprecenljivo. To izobraževanje nudi strukturiran, celovit in poglobljen pristop k pridobivanju znanja, ki se močno razlikuje od fragmentiranih in pogosto površinskih informacij, ki jih najdemo na spletu. Prav tako se delodajalci v mnogih sektorjih še vedno zanašajo na formalne izobrazbene kvalifikacije, ki so dokazilo o strokovnosti in zaveza-

nosti kandidata. Formalno izobraževanje ne omogoča le pridobivanja tehničnega znanja, temveč tudi razvijanje kritičnega razmišljanja, reševanja problemov in komunikacijskih veščin

ZAKAJ JE FORMALNO IZOBRAŽEVANJE ŠE VEDNO POSLOVNA PREDNOST?

V dobi, ko so vse informacije na dosegu roke in spletni tečaji obljublajo znanje na klik, se mnogi sprašujejo, ali je tradicionalno izobraževanje na visokošolskih ustanovah in univerzah še vedno relevantno. Kljub poplavi digitalnih alternativ in novih oblik učenja je formalno izobraževanje še vedno neprecenljivo sredstvo za bodoče gene-racije iskalcev zaposlitve. Formalno izobraževa-nje ponuja strukturiran in celovit pristop k pridobivanju znanja. Ta struktura je ključna za razvija-nje kompleksnega razumevanja številnih pred-metov. V nasprotju z razdrobljenimi informacija-mi, ki jih najdemo na spletu, univerzitetni kuriku-lumi omogočajo študentom, da razvijejo globlje razumevanje tematike, ki presega površinsko

znanje. Ne samo usvajanje novih znanj, univerzi-tetno izobraževanje spodbuja tudi kritično raz-mišljanje. Študenti se naučijo analizirati, vredno-titi in sintetizirati informacije. Te veščine so ključ-ne za današnji svet, ki je poln kompleksnih pro-blemov, ki potrebujejo premišljene rešitve, po-gosto tudi izven ustaljenih okvirjev. Visokošolske ustanove niso le kraji učenja, temveč tudi kraji mreženja. Študenti imajo priložnost sodelovati s kolegi, profesorji in strokovnjaki iz industrije, kar lahko odpre vrata za prihodnje priložnosti zapo-slitve ali sodelovanja. Povezave, ki jih študentje vzpostavijo med študijem, pogosto služijo kot dragocen vir skozi celotno kariero.

Kljub porastu alternativnih oblik izobraževanja delodajalci še vedno cenijo formalno izobrazbo. Diplomirane kandidate imajo pogosto za bolj kvalificirane z boljšo sposobnostjo za učenje in prilagajanje. Za mnoge delodajalce je univerzi-tetna diploma potrdilo o določeni ravni znanja in veščin ter o zavezanosti kandidata svojemu področju.

Obiskovanje univerze ni samo akademska izkušnja, ampak tudi osebna. Študenti so izpostavljeni različnim kulturam, idejam in perspektivam, ki obogatijo njihovo razumevanje sveta. Prav tako razvijajo veščine, kot so samostojnost, upravljanje časa in odločanje, ki so ključne za osebni in profesionalni uspeh. Čeprav digitalna doba prinaša nove in vznemirljive možnosti za učenje, formalno izobraževanje na visokošolskih ustanovah in univerzah ostaja ključnega pomena za bodočo generacijo. Ponuja strukturirano in celovito izkušnjo učenja, spodbuja kritično razmišljanje, omogoča mreženje in prinaša priznanje ter kredibilnost na trgu dela. Za bodočo generacijo iskalcev zaposlitve bo formalno izobraževanje še naprej služilo kot temeljni gradnik njihovega uspeha.

DIGITALIZACIJA IN SPREMEMBA POSLOVNE POKRAJINE

Ko govorimo o digitalizaciji, govorimo o revoluciji, ki je temeljito preoblikovala način, kako podjetja poslujejo in kako delavci opravljajo svoje naloge. Ta digitalna preobrazba je prinesla nov val inovacij, ki je odprl nove priložnosti in obenem postavil nove izzive za delavce po vsem svetu. Še pred nekaj desetletji so podjetja delovala na popolnoma drugačen način. Poslovne evidencije so bile shranjene v fizičnih mapah, komunikacija med oddelki je potekala preko telefona ali osebnih sestankov, obsežne analize trga so bile dolgotrajne in zapletene. Digitalizacija je to spremenila. Podatki so zdaj shranjeni v oblaku, sestanki potekajo virtualno preko video konferenc in orodja za obdelavo podatkov omogočajo takojšnje analize in vpoglede. Digitalizacija je prinesla tudi rojstvo novih po-

slovnih modelov. E-trgovine, platforme za deljenje, spletno oglaševanje in virtualne storitve so le nekatere od novih priložnosti, ki so se pojavile. Podjetja, ki so bila nekoč omejena na lokalne trge, so zdaj globalna, z dostopom do strank na drugem koncu sveta.

Za delavce je ta digitalna preobrazba prinesla tako priložnosti kot izzive. Zaposleni so morali pridobiti nove veščine, da bi lahko delovali v digitalnem okolju. To vključuje razumevanje novih orodij, kot so CRM sistemi, analitična orodja in platforme za sodelovanje. Eden najbolj očitnih načinov, kako se je delovno okolje spremenilo, je prehod na delo na daljavo. Zahvaljujoč digitalnim tehnologijam je mnoge poklice, ki so bili nekoč omejeni na pisarno, zdaj mogoče opravljati kjerkoli. Delavci in vodilni so se posledično morali prilagoditi novim načinom komunikacije, upravljanja časa in samostojnega dela. V digitalni dobi je nenehno učenje postalo ključno. Tehnologija se hitro spreminja, zato morajo biti zaposleni proaktivni pri pridobivanju novih znanj. Številna podjetja so prepoznala to potrebo in ponujajo interne programe usposabljanja, medtem ko drugi iščejo zunanje virov, kot so spletne akademije in tečaji.

Digitalizacija je resnično preoblikovala poslovno pokrajino, s tem pa tudi način, kako delavci delujejo in sodelujejo. Medtem ko je prinesla številne priložnosti za inovacije in rast, je prinesla tudi potrebo po prilagoditvi in nenehnem učenju. Za delavce to pomeni razumevanje in sprejemanje novih orodij in pristopov, obenem pa tudi razvijanje veščin, ki jim bodo pomagale uspeti v spreminjajočem se digitalnem svetu.

ALEF Training center

SI-training: si-training@alef.com
<https://training.alef.com/si>

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE JE SKRIVNI RECEPT ZA OHRANJANJE KONKURENČNOSTI

Svet se spreminja s hitrostjo, ki je do pred kratkim nismo bili vajeni. Tehnološki napredek, globalizacija in spreminjajoče se tržne razmere so postavile nove zahteve tako za posameznike kot za podjetja. V tem kontekstu sta se vseživljenjsko učenje in prilagodljivost izkazala kot nujno potrebna za ohranjanje konkurenčnosti.

Eno od glavnih gonilnikov vseživljenjskega učenja so nenehne tehnološke spremembe. Novi programi, aplikacije in tehnologije se pojavljajo skoraj vsak dan. Tisto, kar je bilo aktualno in učinkovito pred petimi leti, je danes morda zastarelo. Da ne ostanemo v preteklosti, se moramo nenehno učiti in prilagajati.

V današnjem svetu je prava redkost, da posameznik celotno delovno dobo ostane na enem delovnem mestu ali se drži ene karijerne poti. Vseživljenjsko učenje omogoča prilagodljivost in mobilnost na trgu dela, saj posameznikom omogoča pridobivanje znanj in veščin, ki jih potrebujejo za prehod med različnimi vlogami ali sektorji.

Poleg profesionalnih koristi vseživljenjsko učenje prinaša tudi osebne koristi. Učenje novih stvari, razvijanje novih veščin in pridobivanje novih izkušenj lahko poveča samozavest in občutek osebne rasti.

V globaliziranem svetu se posamezniki in podjetja nenehno srečujejo z novimi izzivi in priložnostmi. Razumevanje različnih kultur, jezikov in poslovnih praks je ključnega pomena. Vseživljenjsko učenje nam omogoča, da postanemo bolj globalno osveščeni in prilagodljivi.

To v sodobnem svetu ni več le priporočilo, temveč kar nujno. Da bi ostali konkurenčni, prilagodljivi in pripravljeni na izzive ter priložnosti, ki jih prinaša prihodnost, moramo nenehno vlagati

ti v svoje znanje in veščine. Vseživljenjsko učenje je ključno orodje, ki nam omogoča, da uspemo v dinamičnem in nepredvidljivem okolju.

IT STROKOVNJAKI SO "VROČA ROBA" DIGITALNEGA SVETA

V zadnjem desetletju je postalo jasno, da so IT strokovnjaki ključnega pomena za uspeh podjetij. Njihova sposobnost razvijanja, vzdrževanja in optimizacije tehnoloških sistemov je postala osrednjega pomena v večini sektorjev. To je povzročilo veliko povpraševanje po teh strokovnjakih, kar se odraža tudi v konkurenčnih plačah in ugodnostih, ki jih ponujajo delodajalci. V prihodnjih letih bo prevladovalo nekaj ključnih IT znanj, ki bodo še posebej pomembna. Med njimi bodo znanja s področja umetne inteligence, kvantnega računalništva, analize velikih podatkov in ki-

bernetske varnosti. Ti strokovnjaki ne bodo samo programerji, ampak bodo morali razumeti tudi poslovne in etične vidike svojega dela.

Današnje poslovno okolje je močno odvisno od tehnologije. Podjetja iščejo načine, kako lahko optimizirajo svoje procese, izboljšajo storitve za stranke in izkoristijo možnosti, ki jih ponuja digitalizacija. IT strokovnjaki igrajo ključno vlogo pri implementaciji in vzdrževanju teh sistemov.

Kljub velikemu povpraševanju po IT strokovnjakih pa številne države in podjetja poročajo o pomanjkanju kvalificiranih kadrov. Razlogov za to je več. Hitra evolucija tehnologije zahteva nenehno usposabljanje, izobraževalni sistemi pa se pogosto težko prilagajajo tem hitrim spremembam. Poleg tega se nekateri morda izogibajo kariernim potem v IT-ju zaradi zmotnega prepričanja, da so te službe preveč tehnične ali nedostopne.

Da bi rešili ta izziv, je potrebno pristopiti večplastno. Prvi korak je spodbujanje zanimanja za IT že v mladih letih. Šole bi morale vključevati temeljne IT veščine v svoje urnike in promovirati tehnološke kariere kot privlačne in dostopne.

Podjetja lahko prispevajo s ponujanjem usposabljanja in mentorstev, s čimer bodo spodbudila zanimanje in razvoj potrebnih veščin. Prav tako je pomembno, da podjetja in vlade investirajo v dodatna usposabljanja za obstoječe zaposlene, s čimer bodo ti lahko sledili tehnološkim trendom.

IT strokovnjaki so postali hrbtenica sodobnih podjetij in gospodarstva. Da bi lahko izpolnili potrebe in pričakovanja digitalne dobe, moramo vlagati v izobraževanje, usposabljanje in mentorstvo, s čimer bomo zagotovili, da bomo imeli dovolj kvalificiranih IT strokovnjakov za prihodnost.

26. konferenca
sodobne informacijske
tehnologije in storitve

6. in 7. september 2023
UM FERi, MARIBOR

ORGANIZATOR

INŠTITUT ZA
INFORMATIKO

Univerza v Mariboru

Fakulteta za elektrotehniko,
računalništvo in informatiko

www.ots.si

PRIJAVE IN INFORMACIJE

Telefon: 02/220 7354
E-pošta: info@ots.si

GENERALNI
POKROVITELJ

inova iT

Podatkovne tehnologije
Podatki
Optimizacija

Varnost
Kriptografija
Mikrostoritve

Mobilne aplikacije
Spletne aplikacije
Web 3
Strojno učenje
Zabojniki

Umetna inteligenca
Poslovna analitika

IoT

Agilni razvoj
Kakovost

Oblračne
rešitve

LJUBLJANA MBA Z NOVO SMERJO OBLIKUJE PRIHODNOST

Vsak manager in vodja bi moral poznati potencial umetne inteligence

NOVE TEHNOLOGIJE ZAHTEVAJO NOVE VODSTVENE KOMPETENCE.

UI REVOLUCIJA ALI HALUCINACIJA V POSLOVNEM SVETU?

Odkar je ChatGPT postal dostopen širši javnosti, je umetna inteligenca (UI) postala BUM, trend, halucinacija, o kateri vsi govorijo, si med seboj delijo nasvete in navodila za uporabo, kako jo učinkovito izkoristiti, poenostaviti poslovne procese ali celo ustvariti novo poslovno idejo. World Economic Business Forum že napoveduje opustitev določenih poklicev, ki jih bo nadomestila UI tehnologija, hkrati pa napovedujejo, da bodo nove tehnologije ustvarile 2,6 milijona novih delovnih mest, nova UI orodja pa naj bi vplivala na 40 odstotkov našega delovnega časa.

Graditi korporativno kulturo, ki pozna in razume pomen in potencial novih tehnologij, je bistvenega pomena. Zaposlovanje je del tega, a predvsem je ključno nenehno izobraževanje in učenje vseh zaposlenih, vključno z vodilnimi kadri.

NAJPOMEMBNEJŠA KOMPETENCA ZA VODJE IN MANAGERJE JE VEDETI, KAJ JE Z UI MOGOČE!

UI je kljub evforiji trenutno še v povojih, a vodenje in poslovanje zahtevata nova znanja in sposobnosti upravljanja. Študije so pokazale, da je UI

najuspešnejša v podjetjih, kjer ji dajejo prednost vodilni na najvišji ravni. Sposobnost združevanja poslovne žilice s poznavanjem novih tehnologij je ključnega pomena za dolgoročni uspeh. Ta prilagodljivost je bistvena za ohranjanje konkurenčne prednosti v nenehno spreminjajočem se poslovnem okolju.

Ker UI širi meje zmožnosti pametnih naprav, so managerji in vodje primorani razumeti razvijajoče se tehnologije, prepoznati njihovo praktično uporabnost v svojih podjetjih, ozavestiti kritično razmišljanje in spoznati reševanje etičnih dilem, ki jih bo z vstopom UI v vse procese dela vse več.

ZAKAJ VLAGATI V ŠTUDIJ MBA V DOBI UMETNE INTELIGENCE?

Umetna inteligenca v poslovanju je nova smer programa LJUBLJANA MBA s posebnim poudarkom na opremljanju bodočih vodij z znanjem in veščinami, potrebnimi za razumevanje in prepoznavanje potenciala uporabe UI. Obsežen program združuje ekonomsko in poslovno razumevanje s poudarkom na področju UI.

LJUBLJANA MBA ni zgolj vrhunski mednarodni program za razvoj najvišjega nivoja managerjev. Investicija v MBA študij se udeležencem hitro povrne. Anketa med alumni LJUBLJANA MBA je pokazala, da je več kot 60 odstotkov udeležencev v dveh letih po zaključku programa napredovalo na višje delovno mesto. Skoraj polovici so se po višali tudi prihodki, v povprečju za več kot 20 odstotkov že v prvem letu.

SODELOVANJE Z VRHUNSKIMI INSTITUCIJAMI IN UI STROKOVNJAKI

Pri specializaciji programa LJUBLJANA MBA gre za edinstveno združitev odličnih strokovnjakov iz prakse in raziskovalcev ter treh vrhunskih slovenskih institucij: Institut »Jožef Stefan«, Mednarodni raziskovalni center za umetno inteligenco (IRCAI) pod okriljem UNESCO in Ekonomska fakulteta v Ljubljani.

Mitja Jermol, predstojnik programskega odbora za UI in krožno ekonomijo na IRCAI in vodja oddelka za prenos znanja na IJS: *»Umetna inteligenca že dolgo ni več del zgolj raziskovalnega sveta. Izobraževanje in vzpostavljeno pravilnega odnosa do tovrstne tehnologije sta ključni za vodje, odločevalce in managerje, ki želijo svoje ekipe in podjetja popeljati v prihodnost. Posebna smer na programu LJUBLJANA MBA bo udeležence opremlila s potrebnim znanjem za uspešno vključevanje in učinkovito uporabo UI tehnologij v vse nivoje poslovanja.»*

Posebna smer Umetna inteligenca v poslovanju nudi tudi izjemno priložnost Google.org štipendij za posameznike, ki želijo izstopati v poslovnem svetu s pomočjo izkoriščanja moči UI. Zdaj je čas, da se prijavite na program LJUBLJANA MBA za leto 2024. Število mest je omejeno. Samo še septembra je čas za oddajo zgodnje prijave in možnosti štipendiranja.

Več o novem programu Umetna inteligenca v poslovanju na www.ljubljana-mba.com. (P.R.)

Ekonomska fakulteta
univerze v Ljubljani
Kardeljeva ploščad 17
1000 Ljubljana, Slovenija
T: +386 (0)1 5892 495
E: ljubljanamba@ef.uni-lj.si

www.ljubljana-mba.com

NAJSODOBNEJŠI NAČIN ŠTUDIJA

NOVO! Hibridni študij informatike na VSŠ DOBA

V ČASU, KO SE TEHNOLOGIJA IN POTREBE DRUŽBE NENEHNO SPREMINJAJO, IZOBRAŽEVALNE USTANOVE IŠČEJO NAČINE, KAKO NAJBOLJE USPOSOBITI NASLEDNJO GENERACIJO STROKOVNJAKOV.

Ena izmed inovativnih rešitev, ki je pridobivala na priljubljenosti v zadnjih letih, je hibridni način študija. In zdaj se je ta trend preselil tudi na področje informatike. Višja strokovna šola DOBA ne le ponuja ta sodoben hibridni način študija, temveč ga je tudi temeljito dodelala in optimizirala za potrebe študentov.

KAJ JE HIBRIDNI ŠTUDIJ?

Hibridni študij je kombinacija tradicionalnega klasičnega izobraževanja v učilnici in spletnega učenja. Študentom omogoča, da se udeležijo predavanj v živo, obenem pa imajo dostop do spletnih vsebin in materialov, ki so na voljo 24/7. Predavanja potekajo hkrati v učilnicah in na spletu. Zahvaljujoč sodobni avdio-video opreми in napredni programski opreми, ki jo imajo na VSŠ DOBA predavatelji zagotavljajo, da vsi študenti prejmejo enako kakovostno izkušnjo in enakovredne pogoje, ne glede na to, ali sodelujejo v predavanjih v živo ali prek spleta.

PREDNOSTI HIBRIDNEGA ŠTUDIJA INFORMATIKE NA VSŠ DOBA

- **Prilagodljivost:** Študentom omogoča, da si prilagodijo urnik glede na svoje potrebe, kar je še posebej koristno za tiste, ki delajo ali imajo druge obveznosti.

- **Raznolikost virov:** S kombinacijo klasičnih predavanj in spletnih materialov imajo študenti dostop do širokega spektra virov in učnih metod.
- **Interaktivnost:** Spletni del študija pogosto vključuje forume, kvize in druge interaktivne elemente, ki lahko povečajo angažiranost študentov.
- **Prihranek časa in sredstev:** Manjša potreba po potovanju v šolo in večja fleksibilnost lahko pripomoreta k zmanjšanju stroškov in prihranku časa.

Študentje Informatike na Višji strokovni šoli DOBA kot izjemno veliko prednost izpostavljajo tudi praktičen študij, saj njihovi predavatelji prihajajo iz prakse in so tako seznanjeni z novostmi na področju.

ŠTUDIRAJTE NA VSŠ DOBA IN V DVEH LETIH POSTANITE INŽENIR/INŽENIRKA INFORMATIKE

V Sloveniji je kar nekaj višjih šol, ki ponujajo študij informatike. Programi so enaki, razlikuje se njihovo izvajanje. Hibridni študij informatike ponuja moderno rešitev za današnje študente, ki iščejo prilagodljivo, vendar temeljito izobraževanje. Z združitvijo najboljšega iz obeh svetov – tradicionalnega in digitalnega – se odpirajo nove priložnosti za učenje, raziskovanje in napredovanje v svetu tehnologije. Višja strokovna šola DOBA s svojo edinstveno ponudbo postavlja visoke standarde na področju izobraževanja. (P.R.)

INFORMATIVNI DNEVI
za vpis na VSŠ DOBA potekajo online
24. avgusta, 7. in 14. septembra.
**Za vpis do 8. 9. si lahko zagotovite
poseben popust.**

Višja strokovna šola DOBA

Prešernova ulica 1, Maribor
02 228 38 76

www.doba.si
visja@doba.si

V dveh letih do diplome na
Višji strokovni šoli DOBA

POSTANITE INŽENIR/INŽENIRKA INFORMATIKE

Hibridni študij – v živo ali online.

15
LET INFORMATIKE
NA DOBI

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

Z digitalizacijo je vseživljenjsko učenje postalo še bolj pomembno

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE JE KLJUČNO TAKO ZA OSEBNI KOT POKLICNI RAZVOJ. S HITRIM NAPREDKOM TEHNOLOGIJE IN SPREMEBAMI NA TRGU DELA JE PRILAGAJANJE IN NADGRAJEVANJE KOMPETENC POSTALO ŠE POMEMBNEJŠE.

Vseživljenjsko učenje nam omogoča pridobivanje novih znanj, veščin in spretnosti za osebno in poklicno rast. Izboljšuje našo prožnost, kreativnost in prilagodljivost, kar nam omogoča uspešno soočanje z izzivi sodobnega časa. Znanje je neprecenljiv vir. In še nekaj je pomembno – usvojenega znanja nam nihče ne more vzeti.

TEHNOLOGIJA ZAZNAMUJE TUDI VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

Tako doma kot na delovnem mestu je eden ključnih dejavnikov, ki svet spreminja hitreje kot kadar koli prej, tehnologija oziroma digitalizacija. LUK – Ljudska univerza Kranj je pripravljena na prihodnost, saj med drugim nudi računalniške tečaje, kot so računalniško in digitalno opismenjevanje, Excel za začetnike in za zahtevne uporabnike, pa tudi tečaj digitalne fotografije in individualne računalniške programe.

V programu Univerza za starejše starejše naučijo uporabe interneta, e-pošte, pametnega telefona ter vrste zanimivih in uporabnih veščin, kot sta naročanje na zdravniški pregled ali nakup letalskih kart prek spleta.

NA LUK LAHKO VSAKDO NAJDE NEKAJ ZASE

Zakaj se lahko na Ljudski univerzi Kranj najde prav vsak? Predvsem zato, ker nudijo tako raznovrstne

tečaje, delavnice in izobraževanja, da se skoraj za gotovo dotaknejo tudi vašega interesnega polja. Ne glede na to, ali ste stari 30 ali 75 let, boste za gotovo našli program, ob katerem boste zastrigli z ušesi in se ga z veseljem udeležili ter nadgradili znanje, ki bo pripomoglo k vašemu osebnemu razvoju, razvoju skupnosti, v kateri živite, ali pa vam bo v pomoč na delovnem mestu. Morda vam bo celo odprlo nova vrata na poklicni poti. Če se še enkrat dotaknemo tretjega življenjskega obdobja, vas na Ljudski univerzi Kranj čaka zares pestra paleta izobraževanj, delavnic, predavanj in ostalih aktivnosti za starejše. Zasnovane so tako, da spodbujajo intelektualno stimulacijo, krepijo socialne vezi in omogočajo aktivno in kakovostno preživljanje časa v tretjem življenjskem obdobju. Starejšim ponujajo priložnosti za nadaljnji osebni razvoj, medgeneracijsko sodelovanje ter možnosti za učenje novih veščin ali podajanje svojega znanja in izkušenj drugim generacijam.

TUJI JEZIKI, STROKOVNA USPOSABLJANJA IN PRIDOBITEV IZOBRAZBE

Na LUK nudijo še vrsto različnih delavnic in tečajev, prilagojenih željam ter zmožnostim posameznikov. Za tiste, ki bi se radi naučili tujih jezikov, ponujajo splošne tečaje, tečaje po meri, pa tudi učenje jezika za poslovno komunikacijo.

V ponudbi boste našli tudi raznolika strokovna usposabljanja, ki so namenjena izboljšanju praktičnih veščin in pridobivanju specializiranega znanja v različnih poklicnih panogah (npr. računalništvo, pomoč na domu) ter pridobitvi Nacionalne poklicne kvalifikacije. Poleg tega lahko na LUK odrasli pridobite osnovnošolsko in srednjošolsko izobrazbo, kar vam lahko v relativno kratkem času odpre nove priložnosti na trgu dela in vam omogoči napredovanje v karieri. Med drugim se lahko izšolate za pomočnika vzgojitelja, ekonomskega tehnika, bolničarja – negovalca ali trgovca.

SVETOVANJE

Pred vključitvijo v izobraževanje lahko dobite brezplačno svetovanje glede učenja odraslih in kariernih poti. Izkušene svetovalke vam pomagajo pri izbiri izobraževanja, odpravljanju ovir, organizaciji in vrednotenju znanja ter načrtovanju kariere. Sledijo novostim v izobraževanju, vas motivirajo in podpirajo pri samostojnem učenju. Nudijo pomoč pri prepoznavanju in dokumentiranju vaših znanj ter usmerjajo pri uporabi teh rezultatov za nadaljnje izobraževanje in karierni razvoj.

Več informacij lahko najdete na spletni strani www.luniverza.si

(P.R.)

VPISI ZA VSE GENERACIJE

od 05.09.2023 do 29.09.2023.

ZA VSAKEGA SE NEKAJ NAJDE!

☎ 04 280 48 00 | f

www.luniverza.si

LUK

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

DANFOSS TRATA

Kako v podjetju Danfoss Trata skrbijo za izobraževanje zaposlenih?

V DANFOSS TRATI SPODBUJAJO IN OMOGOČAJO PROFESIONALNO RAST IN RAZVOJ STROKOVNIH KOMPETENC.

Njihovo poslovno okolje je izredno dinamično, zato so zaposleni soočeni s potrebo po hitrem prilagajanju in usvajanju novih sodobnih znanj. Vodje in zaposleni imajo skupno obveznost, da se uskladijo o njihovem nadaljnjem strokovnem razvoju. Pri tem sledijo modelu 70/20/10, kjer je 70 % znanja pridobljenega iz vsakodnevnih delovnih izkušenj, 20 % s pomočjo povratnih informacij, mentorstva in drugih programov sodelovanja in dela na projektih, in 10 % z udeležbo na zunanjih izobraževanjih.

Zaposlenim ponujajo veliko priložnosti za osebni, strokovni in karierni razvoj tudi interno, znotraj podjetja. Na izobraževalni platformi PeopleNow Learning imajo dostop do vsebinsko različnih virtualnih izobraževanj: o njihovih izdelkih, funkcijsko specifičnih izobraževalnih vsebinah, o mehkih veščinah in vodenju. Za nove sodelavce pripravljajo individualiziran program uvajalnih izobraževanj in treningov, vsakemu pa dodelijo tudi »prijatelja« (angl. buddy) oziroma sodelavca, ki mu je na razpolago tekom celotnega uvajalnega obdobja za vsakršne nasvete in lažje uvajanje v podjetje.

GLOBALNO MENTORSTVO ZA VZGOJO NOVIH TALENTOV

Ker je Danfoss globalno podjetje, prisotno na vseh kontinentih, zaposlene spodbujajo tudi k vključitvi v regijske in globalne mentorske programe s sodelavci iz drugih delovnih področij in držav. Ti programi pospešujejo razvoj talentov in jim omogočajo, da se ciljno usmerijo na žele-

no karierno pot. Programi pa niso samo kalilnica novih talentov, ampak tudi sredstvo za krepitev zavzetosti zaposlenih, splošne Danfossove kulture in posledično tudi izboljšanje možnosti za držanja najbolj perspektivnega kadra.

V programu vlogo mentorja prevzamejo člani izvršne ekipe, ki lahko svoje bogate znanje prenesejo na perspektivne sodelavce iz vseh Danfoss podružnic. Poleg znanja delijo tudi osebne izkušnje in jim odprejo vrata v zakulisje vodstvenih položajev.

ERG SKUPNOSTI

Danfoss želi zaposlenim zagotoviti prostor, varen za izražanje svoje pristnosti in pripadnosti določenim prepričanjem, zato je ustanovil pet

globalnih ERG skupnosti: večkulturnost in narodnost, enakost spolov, zmožnosti, generacije in ponos. Skupine vodijo in koordinirajo njihovi zaposleni s podobnimi interesi, željami in izkušnjami.

Veliko interesa za ERG skupine je tudi med zaposlenimi v Sloveniji. Tako imajo v Danfoss Trati skupini mlajših in starejših zaposlenih, skupino sodelavcev drugih narodnosti in skupini žensk v inženirskih poklicih (STEM). Preko mreženja v takšnih skupinah se razvijajo nove ideje, inovacije in priložnosti za medsebojno sodelovanje zaposlenih iz različnih oddelkov in skupin, ki z reševanjem raznolikih izzivov soustvarjajo Danfossovo strategijo in kulturo. Sodelavci se učijo drug od drugega, si pomagajo ter vzpostavljajo nove prijateljske vezi.

Več o podjetju Danfoss Trata in njihovih programih za usvajanje novih znanj ter razvoj talentov si lahko ogledate na www.danfoss.com. (P.R.)

Danfoss Trata d. o. o.,

Jožeta Jame 16,
Ljubljana, Slovenija

+386 1 888 86 68

www.danfoss.com

HUAWEI

Kako lahko slovenski študenti pridobijo najbolj zaželeno IKT znanje?

INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA (IKT) JE ENO IZMED NAJBOLJ RASTOČIH PODROČIJ Z NAJVEČJIM ŠTEVILOM DISRUPTIVNIH TEHNOLOGIJ.

Slovenija na področju IKT zaposluje približno 50 tisoč zaposlenih, do leta 2023 pa jih bomo potrebovali še enkrat toliko. Ali formalno šolstvo zadošča za pridobitev tolikšnega števila strokovnjakov v tako kratkem času in za toliko različnih področij? So izobraževalni programi prilagojeni nenehnemu pojavljanju novih tehnologij?

Robotizacija, avtomatizacija, globoko učenje, veliki podatki in umetna inteligenca predstavljajo le nekaj tehnologij, ki so zaživele v zadnjih letih, predvsem med ali po svetovni pandemiji. Ravno te disruptivne tehnologije strokovnjaki uvrščajo med najbolj zaželeno veščino. Če formalne izobraževalne ustanove ne morejo opraviti celotnega dela, kje se potem skriva rešitev za reševanje IKT kadrovske krize?

Tehnološki velikan Huawei je že leta 2008 razmišljal o prihodnosti panoge IKT in njenega kadra. Takrat so ustanovili program Seeds for the Future in posadili prva semena, ki so v zadnjem desetletju in pol vzcvetela v temeljni steber svetovne IKT infrastrukture.

Huaweieva kalilnica talentov je doslej vzgojila več kot 12.000 študentov v 137 državah. Program so pred tremi leti razširili tudi v Slovenijo. Z njim so trem generacijam ponudili priložnost vpogleda v področje IKT za usvojitev novih tehnoloških znanj in jim omogočili, da zapolnijo vrzel med teorijo, ki se je naučijo v visokošolskih ustanovah, in prakso, ki jo zahteva delovni trg.

»Sodelovanje v programu Seeds for the Future 2022 je bila odlična izkušnja. Program ponuja širok spekter priložnosti. Delitev znanja z uporabo novih, inovativnih učnih metod je bila zame ena najpomembnejših. Pridobila sem nova znanja na področjih trendovskih tem, kot so 5G, umetna inteligenca, računalništvo v oblaku in kibernetska varnost. Skozi program smo imeli tudi priložnost spoznati strokovnjake z različnih področij, se naučiti razvijati in predstaviti tehnološko podprt poslovni načrt. Imela sem tudi priložnost izboljšati svoje vodstvene sposobnosti med tekmovanjem Tech4Good.«

Simona S.

KAJ JE HUAWEIEV PROGRAM SEEDS FOR THE FUTURE IN KAKO POTEKA?

Seeds for the Future je brezplačni 8-dnevni spletni tehnološki dogodek, na katerem lokalni talenti dobijo priložnost spoznati nove tehnologije, izmenjati znanje s somišljeniki in hkrati dobiti idejo ter boljše razumevanje, kako deluje IKT sektor in v katero smer se lahko med in po študiju usmerijo.

Letošnji program Seeds for the Future bo potekal prek spleta med 9. in 16. oktobrom. Študen-

tom bo s tem omogočeno lažje usklajevanje s svojimi študijskimi obveznostmi.

UMETNA INTELIGENCA, 5G, IoT, RAČUNALNIŠTVO V OBLAKU, KIBERNETSKA VARNOST ...

... so osrednje tematike tehnološkega dogodka Seeds for the Future.

Slovenske študentke in študenti se bodo spoznali z (generativno) umetno inteligenco, ki smo jo spoznali preko orodij ChatGPT, Bing in Bard. Spoznali bodo temeljne koncepte delovanja nove tehnologije, kje se AI lahko uporabi in kakšen vpliv bo imela na prihodnost družbe.

Program bo letos poleg umetne inteligence v ospredje postavil še omrežje 5G, kjer bodo udeleženci dobili edinstveno priložnost, da pridobijo dragoceno znanje iz prve roke.

Nadaljnji razvoj digitalne pokrajine pa prinaša tudi številna tveganja. Kibernetska varnost s pojavom vsake nove disruptivne tehnologije postaja le še kompleksnejša. Zato se bodo udeleženci programa Seeds for the Future izobraževali na področju kibernetske infrastrukture tudi z vidika varnostnih strokovnjakov. V program so vključili tudi metavesolje, ki obljublja revolucijo (digitalnega) poslovnega okolja. Če se bo vizija metavesolja uresničila, bodo imeli diplomiranci Huaweieva programa edinstveno prednost pred ostalimi IKT strokovnjaki.

Seeds for the Future združuje interaktivno delo, obisk spletnega razstavnega prostora in delo v mednarodni skupini. Organizirane bodo tudi okrogle mize, ki bodo spodbujale razpravo o najnovejših tehnologijah. Nadobudni IKT talenti bodo lahko pobrskali po zakladnici znanja, ki jo premorejo predavatelji in gostujoči strokovnjaki.

ki. Skozi virtualni ogled razstavnih dvoran kampusa Huawei pa bodo sodelujoči imeli svojevrstno možnost spoznati tehnološko zgodovino kitajskega velikana.

NAJBOLJŠI MED NAJBOLJŠIMI BODO DELEŽNI POSEBNEGA PRIZNANJA

Študenti, ki bodo uspešno zaključili Huawei program, bodo pridobili certifikat in priložnost, da se pridružijo globalni skupini študentov Seeds for the Future. S tem si bodo odprli vrata do nadaljnjih izobraževalnih vsebin in globalnega mreženja. Tekom leta bodo lahko sodelovali v spletnih webinarjih, ki so namenjeni izključno diplomirancem programa Seeds for the Future. Pričakujete lahko vnete razprave o razvoju tehnologije, kot na primer, kako je 3D tiskanje spremenilo podobo zdravstva in katera etična vprašanja je potrebno še razrešiti.

Huaweiev program predstavlja tudi kadrovska priložnost, saj se zaključnega dogodka tradicionalno udeležijo predstavniki ministrstev ter gospodarskih in izobraževalnih ustanov.

Zaključnega dogodka lanskoletnega programa Seeds for the Future se je tako udeležila dr. Polonca Blaznik, vodja Sektorja za pospeševa-

nje digitalne preobrazbe, ki je dogodek povzela z mislijo:

»Ljudje, ki so se pripravljani učiti, so naša prihodnost. Digitalne tehnologije so del vsakdana, še več, celo prehitevajo nas. Posledično se razkorak v znanju še pogloblja – eni napredujejo hitreje, drugi nazadujejo. V Sloveniji nas je malo, ne moremo si privoščiti, da bi kogarkoli pustili zadaj. Potrebo po znanju zbudijo tudi digitalne storitve, te nas malodane prisilijo v uporabo digitalnih rešitev in osvajanje digitalnih znanj. Poleg tega je zelo pomembno zaupanje v tehnologijo. Če ji ljudje zaupajo, lažje uporabljajo digitalne storitve in izdelke. Uveljavljanje tehnološke kulture se ne zgodi čez noč. Pri spreminjanju kulture ni hitrih rešitev, gre za sistematično delo in tek na dolge proge, tudi vseživljenjsko učenje, ki se vse bolj uveljavlja, bo šele pokazalo rezultate.«

Del dogodka je tudi globalni natečaj Tech4Go od, v katerem ekipe predstavijo inovativne ideje

in koncepte, ki bi v prihodnosti lahko spremenili svet. Lanskoletni zmagovalci z Irske so žirijo prepričali s projektom RollOn. Zamislili so si avtomatizirano klančino, ki z računalniškim vidom in IR senzorji uporabnikom invalidskih vozičkov olajša vkrcanje na vlake. To je merilo, ki ga je postavila prejšnja generacija. Morda pa je 2023 leto, ko bo največ zanimanja vzbudil slovenski projekt.

Najboljše med najboljšimi pa bo Huawei še dodatno nagradil. Znanje o kitajski kulturi, ki ga bodo med programom поблиže spoznali, bodo lahko v živo izkusili na obisku Kitajske.

»Izkušnja je bila odlična. Udeleženci smo usvojili vrsto različnih znanj, ki jih je na fakulteti težko pridobiti, predvsem s področja mobilnih omrežij 5G in umetne inteligence. Globlje smo spoznali tudi podjetje Huawei in dobili vpogled, kje vse je prisoten Huawei in kaj razvija. Velika dodana vrednost je tudi projektno delo, saj ni boljšega občutka, ko lahko pridobljeno znanje tudi uporabiš. Vsekakor podpiram vključevanje podjetij v izobraževalni sistem.«

Urban G.

KAKO SE LAHKO PRIJAVITE V PROGRAM SEEDS FOR THE FUTURE?

Prijava in program sta brezplačna. Vabljeni so vse študentke in študenti slovenskih fakultet. Za prijavo je potrebno priložiti življenjepis, potrdila o akademskih dosežkih in motivacijsko pismo ali predstavni video dolžine 3 minut. Program bo potekal med 9. in 16. oktobrom.

Za več informacij o programu v Sloveniji in pošiljanje prijav se lahko obrnete na huaweislovenia@huawei.com s pripisom Seeds for The Future.

Več o globalnem programu Seeds for the Future pa je na voljo na spletni strani www.huawei.com.

(P.R.)

JEZIKOVNA ŠOLA BERLITZ

Učenje tujega jezika ni enostavno. Je pa lahko naravno v jezikovni šoli Berlitz

STE KDAJ ZAVIDALI OTROKOM, KI SE LAHKO V PRVIH LETIH ŽIVLJENJA NAUČIJO VEČ TUJIH JEZIKOV? ZAKAJ JE USVAJANJE JEZIKOV ZA OTROKE TAKO NARAVNO, ZA STAREJŠE PA MUKA?

Usvajanje jezikov in novega znanja je že od nekdaj razdeljevalo strokovno skupnost. Noam Chomsky je bil mnenja, da je jezik prirojena lastnost človeka. Geoffrey Sampson mu je nasprotoval s teorijo, da jezik ni prirojen, ampak ima vsak izmed nas v sebi le zemljevid, ki nam pomaga pri usvajanju novega znanja. Resnica se po vsej verjetnosti nahaja nekje vmes. Pomembno pa je, da se strokovnjaki strinjajo, da so otroci naravni usvojitelji jezikov. Zakaj?

Veliko dejavnikov govori v njihovo prid. Nove jezike usvajajo z induktivnim učenjem, ki spodbuja razumevanje sintaktičnih pravil na podlagi primerov in situacij, ki se dogajajo okoli njih. Induktivno učenje je še toliko bolj uspešno zaradi neverjetnega epizodičnega spomina, ki ga premorejo otroci, mlajši od 7 let. Boljša motorika in pozitiven odnos do učenja še dodatno prelevita tehniko v prid otrok.

Obstaja pa direktna metoda za usvajanje drugega jezika, ki posnema naravno učenje otrok, a je istočasno prilagojena za starejše učence. Izumil jo je Maximilian Berlitz in še danes jo uporabljajo v jezikovnih šolah Berlitz.

ZAKAJ JE DIREKTNÁ METODA JEZIKOVNE ŠOLE BERLITZ TAKO USPEŠNA?

Berlitz metoda učenja vključuje potopitev v tuji jezik, kar pomeni, da učenje poteka izključno v ciljnem jeziku, ki se ga želite naučiti. Učilnica tako postane jezikovna skupnost, podobna tistim, s katerimi se v vsakdanjem življenju srečujejo tuje govoreči v novi državi. Jezikovni učitelji so naravni govorci, kar le še dodatno poveča občutek potopljenosti.

Učne ure so vnaprej načrtovane in temeljijo na resničnih življenjskih situacijah s poudarkom na slovnici in besedišču. Z uporabo resničnih scenarijev učence hitreje opremijo z znanjem, ki ga lahko takoj uporabijo izven jezikovne šole.

Preden pa sploh stopite v učilnico, vas bodo najprej razvrstili glede na vaše predhodno znanje (od A1 do C2) in dolgoročne cilje. Na podlagi tega vam bodo predlagali jezikovne programe in najboljši način, da izpolnite cilje. Na poti do usvojitve novega jezika bodo redno spremljali vaš napredek in vam nudili vso dodatno učno podporo. Ko bo čas za prehod na višjo jezikovno stopnjo, boste lahko preizkusili svoje dosedanje znanje in razumevanje, v zameno pa dobili potrdilo.

KATERI TUJI JEZIKI IN JEZIKOVNI TEČAJI SO NA VOLJO V JEZIKOVNI ŠOLI BERLITZ?

Tuji jeziki so izredno zaželena veščina za premaganje kadrovskega ovira in za prilagajanje na tuje okolje. Če bi se radi bolje sporazumevali med dopustovanjem na Hrvaškem, se lahko udeležite tečaja hrvaščine. Potrebujete dobro znanje nemščine za službo? Z vztrajnostjo in naravnimi nemškimi učitelji boste zelo hitro usvojili potrebno znanje.

Poleg jezikov naših najbližjih sosedov in svetovnega jezika angleščine se lahko naučite praktič-

no katerega koli jezika (francoščina, mandarinščina, ruščina, arabščina, španščina ...). Priljubljeno je tudi učenje slovenščine, še posebej pri podjetjih s tujim kadrom. Podjetja se pogosto poslužujejo tudi tečajev poslovnega jezika in kulturnega razumevanja, ki je neprecenljivo za delovanje na mednarodnem trgu. Odrasli lahko izbirajo med različnimi jezikovnimi tečaji.

- Individualni jezikovni tečaji so najhitrejši način učenja novega jezika. Kombinacija Berlitz metode z učenjem ena na ena pomeni, da se lahko v učni načrt vključijo specifične tematike, ki jih posameznik želi raziskati.
- Skupinski jezikovni tečaji so namenjeni predvsem odraslim, ki se bolje učijo v skupini in so vajeni fiksnih urnikov. Učenje poteka v živo ali prek spleta.
- Učenje v tujini je možnost učenja, ki je edinstvena za jezikovno šolo Berlitz. Izberete lokacijo in Berlitz vam bo uredil bivanje in jezikovne ure v eni izmed njihovih šol v tujini.

Poleg odraslih jezikovna šola Berlitz sprejema tudi otroke in najstnike, ki se lahko naučijo francoščino, angleščino, nemščino ali španščino. Na voljo pa so tudi individualni in skupinski tečaji, osebni pouk z Berlitz tutorjem in poletne jezikovne počitnice, kjer je poudarek na medsebojni komunikaciji in sodelovanju izključno v ciljnem jeziku. Mimogrede pa se spletejo še nova prijateljstva.

Vpisi v jesenske jezikovne tečaje že potekajo in trenutno lahko izkoristite številne ugodnosti. Za še več informacij o učenju tujih jezikov na jezikovni šoli Berlitz obiščite

www.berlitz.com/sl-si/kontakt.

(P.R.)

Berlitz®

www.berlitz.si

• 080 23 36

CDI UNIVERZUM

Postani računalnikar ali tehnik računalništva. Univerzum te podpira!

IZOBRAŽEVANJA NA PODROČJU RAČUNALNIŠTVA SO IZOBRAŽEVANJA PRIHODNOSTI. RAČUNALNIŠTVO JE NAMREČ TAKO ALI DRUGAČE VKLJUČENO V VSE PORE NAŠE DRUŽBE, KADROV PA ŽE DANES KRONIČNO PRIMANJKUJE.

Tega se zavedajo tudi na Univerzumu, kjer želijo svoje udeležence pripraviti na digitalno prihodnost. Zavzemajo se za razvoj inovativnih programov izobraževanja, ki zajemajo tudi različna področja računalništva. S svojim celovitim pristopom zagotavljajo, da pri njih pridobite potrebna znanja, veščine in kompetence za uspešno vključitev v digitalne poklice.

Poudarek izobraževalnih programov CDI Univerzuma je na praktičnem učenju, pri katerem udeleženci pridobijo neposredne izkušnje in se spopadejo z realnimi težavami, s čimer krepijo svoje kritično mišljenje, naučijo se reševanja problemov in timskega dela. Poleg tega lahko med izobraževanjem sodelujejo s podjetji in industrijo, kar jim omogoča vpogled v realno delovno okolje in navezovanje stikov z morebitnimi delodajalci.

PRENOVLJENA PROGRAMA RAČUNALNIKAR IN TEHNIK RAČUNALNIŠTVA

V šolskem letu, ki je pred nami, CDI Univerzum predstavlja prenovljena programa tehnik računalništva in računalnikar. Pri tehniku računalništva gre za srednje strokovno izobraževanje, ki poteka 4 leta, računalnikar pa je 3-letno srednje poklicno izobraževanje. Prenova obeh programov bo potekala postopoma, tako da bodo v letošnjem šolskem letu vpisali prvi letnik udeležencev po novem programu, višji letniki bodo ostali po starem.

Prenovljeni programi so še bolj usmerjeni v praktično usposabljanje udeležencev, kar omogoča, da pridobijo neposredne izkušnje in se naučijo pridobljeno znanje uporabljati v resničnih situacijah. Trg dela namreč vse bolj ceni praktične spretnosti in sposobnost reševanja resničnih izzivov. S tem pristopom želijo udeležencem omogočiti konkurenčno prednost in jih pripraviti na uspešno kariero.

S prenovljenima programoma računalnikar in tehnik računalništva bodo na CDI Univerzumu ustvarili vrhunsko izobraževalno okolje, ki bo udeležencem omogočilo pridobivanje najnovejših znanj. Z izobraževanjem na področju računalništva se mladi pripravljajo na prihodnost, ki bo še bolj digitalna, povezana in inovativna.

KAJ BOSTE LAHKO PO DOKONČANEM ŠOLANJU POČELI?

Računalnikar in tehnik računalništva sta široko zasnovana programa. Po dokončanem izobraževanju zna udeleženec izdelovati spletne strani, programirati, računalniško oblikovati dokumente, vzdrževati komunikacijske sisteme, vključno z multimedijско tehniko, vzdrževati informacijske sisteme, vzdrževati in nameščati certifikate ter koderne algoritme. Z znanjem programskih jezikov in poznavanjem dela z bazami podatkov lahko dograjuje informacijske sisteme in strežnike, skrbi za njihovo varnost in podobno.

Ob tem se strokovni svetovalci na CDI Univerzumu med postopkom vpisa posvetijo prav vsakega posamezniku, prav tako pa mu nudijo podporo ves čas izobraževanja. Njihov cilj je namreč zagotoviti personalizirano izkušnjo, ki ustreza

potrebam vsakega udeleženca. Ne glede na to, ali se odločijo za prisotnost v učilnici ali spremljanje pouka na daljavo, imajo udeleženci na voljo hibriden program, ki jim omogoča prilagodljivost in udobje. Pri prisotnosti v učilnici bodo imeli interakcijo s sošolci in profesorji ter se vključevali v razprave in skupinsko delo. Pri spremljanju na daljavo bodo imeli dostop do predavanj in gradiv prek platforme za učenje na daljavo. S tem na CDI Univerzumu zagotavljajo, da ima vsak posameznik kar najboljše možnosti za uspeh in izpolnitev svojih ciljev.

CDI Univerzum s svojo predanostjo in kakovostnimi programi postavlja temelje za razvoj usposobljenih računalniških strokovnjakov.

Več informacij o študijskih programih najdete na www.cdi-univerzum.si. Vpisi že potekajo – pokličite na CDI Univerzum!

(P.R.)

cdi univerzum
izobraževanje odraslih

NAREDI KORAK NAPREJ!
UNIVERZUM TE PODPIRA.

vpiši se v program tehnik računalništva ali računalnikar

☎ 01/583 92 70
🌐 www.cdi-univerzum.si
✉ info@cdi-univerzum.si
📍 Grošljeva 4, 1000 Ljubljana

DIGITALNE TEHNOLOGIJE NA ALMA MATER EUROPAEA

Odkrijte svež študijski potencial s sodobnimi možnostmi

MAGISTRSKI PROGRAM DIGITALNIH TEHNOLOGIJ ZA VODJE IN RAZVOJNIKE V DOBI UMETNE INTELIGENCE.

Umetna inteligenca je naredila izjemen preskok, ki je poskrbel za navdušenje in preplaval splet. Jezikovni modeli, kot so ChatGPT in generatorji slik na zahtevo Dall-E in Midjourney, so prodrli do vsakega uporabnika in videti je, kot da se svet gradi na novo. Čeprav je umetna inteligenca v storitvah pametnih naprav z nami že zadnje desetletje, so veliki jezikovni modeli spremenili paradigmo razvoja in posegli v našo komunikacijo in jezik.

O tem in izobraževanju smo se pogovarjali z izr. prof. dr. Matejem Mertikom iz Alma Mater Europaea, ki je algoritme globokih mrež razvijal tudi za potrebe zagona velikega hadronskega trkalnika v CERNu. Matej predava na študijskih programih digitalnih tehnologij na Alma Mater Europaea, kjer so v sodelovanju z Evropsko akademijo znanosti in umetnosti umetno inteligenco aktivno vključili v izobraževanje.

Matej, pozdravljeni. Predstavite nam priložnosti izobraževanja digitalnih tehnologij, posebej umetne inteligence. Za kaj gre?

Na Alma Mater Europaea ponujamo nove študijske programe iz digitalnih tehnologij, ki smo jih razvili v zadnjih letih in v katere smo vgradili izobraževanje s področja umetne inteligence. Ta danes redefinira računalništvo, čeprav ne gre za popolnoma novo tehnologijo, temveč za njen res silovit napredek, ki ga je omogočil splet z velikimi jezikovnimi modeli. Tako smo pred dvema letoma akreditirali magistrski program Spletna

znanost in tehnologije, katerega fokus je tudi Umetna inteligenca in podatki, študentje pa lahko izberejo tudi Kibernetско varnost.

Nam lahko poveste več?

Program *Spletna znanost in tehnologije* (SZT) študentom omogoči poglobljeno razumevanje svetovnega spleta in tehnologij, ki izkoriščajo njegovo moč. Ne gre zgolj za izobraževanje temveč potovanje, ki študente opremi z izkušnjami in veščinami novih tehnologij in uporabe spleta ter tudi etičnimi vidiki. Prav svetovni splet je namreč tisti, ki je razvoj informacijske družbe pospešil do neslutnih možnosti. Tukaj velja dodati, da je kot ključna komunikacijska platforma nastal prav v Evropi v Evropski organizaciji za jedrske raziskave (CERN).

Kakšna je povezava med svetovnim spletom in danes aktualno umetno inteligenco?

Splet predstavlja tehnološko in socialno platformo, na kateri se razvijajo nove tehnologije in kjer se prepletajo tako računalniška znanja, informatika in znanja o družbi vključno z etiko ter fenomeni in aplikacije, kot so družabna omrežja, kriptovalute in chat boti. Prav veliki podatki na spletu, nove storitve in izboljšani algoritmi z računalniško močjo so v zadnjih letih pripeljali do OpenAI in gradnje velikih jezikovnih modelov.

Kaj pa uporabnost znanja v industriji in na ostalih področjih? Kako to naslavlja v programu?

To zahteva sodelovanje z gospodarstvom. Konkretno se v SZT izobraževanje preko teorije preliva v razvojno prakso skozi razvojne projekte.

Izr. prof. dr. Matej Mertik iz Alma Mater Europaea

Pri tem sodelujemo z več kot 50 slovenskimi visokotehnološkimi podjetji in organizacijami. Tak pristop v praksi študente izpostavi mreženju, praktičnim izzivom v vsakem letniku, kjer v okviru aplikativnih raziskav sodelujejo v različnih timih in skupinah.

Kako je izvedba programa videti v praksi?

Program poteka online, kar omogoča študij poleg redne zaposlitve. Predmeti se izvajajo zaporedno, zato ni klasičnih izpitnih obdobij, način konzultacij pa zagotavlja, da je študij prilagodljiv. Online delo spodbuja tudi kreativno sodelovanje v skupnostih in srečanja z vrhunskimi predavatelji in akademiki, na katerih temelji naš uspeh. Prihajajo tako iz akademskega okolja kot iz industrije, vključno z Evropsko akademijo znanosti in umetnosti.

Vaše poslanstvo pri izobraževanju?

Naš cilj je zajeti bistvo sodobnega izobraževanja. S poudarkom na umetni inteligenci, varnosti in etiki ter s sodelovanjem z industrijo naše študente potiskamo na čelo inovacij. To pa ni zgolj izobraževanje, temveč neke vrste inkubator za prihodnost, ki študentom z novimi orodji omogoča odgovorno vodenje in snovanje inovativnih tehnoloških rešitev.

(P.R.)

Alma Mater Europaea -
Evropski center, Maribor
Slovenska 17, 2000 Maribor

Tel: +386 2 250 19 99;
E-pošta: info@almamater.si

Spletna stran: www.almamater.si/si

netfork

Nabôdi kariero,
pridi na NETFORK Akademijo!

Poglobljen izobraževalni program
s 13-letno tradicijo se
vrača 11. oktobra!

Postani Menedžer za
digitalno poslovanje.

www.netfork-akademija.si

info@netfork-akademija.si

akademija za
digitalno
poslovanje

UM FERI

Študij sedanosti za zaposlitev prihodnosti

ŠTUDIJ NA FAKULTETI Z DOLGOLETNO TRADICIJO IN SODOBNIMI PROGRAMI PONUJA NOVE IZZIVE V KREATIVNEM IN DINAMIČNEM OKOLJU TER ZAGOTAVLJA IZVRSTNE ZAPOSLOTIVNE MOŽNOSTI.

Prihodnost napoveduje bliskovit razvoj tehnologije in nove izzive na vsakem koraku. Delodajalci izpostavljajo veliko pomanjkanje kadrov na področjih STEM (naravoslovje, tehnologija, inženirstvo in matematika), za katere že več kot 60 let uspešno izobražujejo na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru (FERI). S prenosom znanja, ki temelji na odmevnih in prebojnih rezultatih lastnega znanstvenoraziskovalnega dela, z aktivnim sodelovanjem v lokalnem, nacionalnem in mednarodnem gospodarstvu, FERI skrbi za perspektivno prihodnost na področjih elektrotehnike, računalništva, informatike, medijskih komunikacij, telekomunikacij in mehatronike.

VISOKO ZAPOSRLJIVI DIPLOMANTI

Avtomatizacija, digitalizacija in umetna inteligenca bodo v prihodnjih letih prevzemale vse več delovnih procesov. Čeprav bi si mislili, da nas bodo stroji in tehnologije v prihodnosti izpodrinili, pa je dejstvo, da bo tudi njih moral nekdo izdelati, programirati in upravljati. Študentje FERI spoznajo najnovejša znanstvena dognanja, ki bodo potrebna za soočanje z izzivi prihodnosti. Priložnosti za projektno delo imajo na področju sodobnih komunikacijskih omrežij, vesoljskih tehnologij, vgrajenih sistemov, obnovljivih virov, elektro mobilnosti, robotike, kibernetike varnosti,

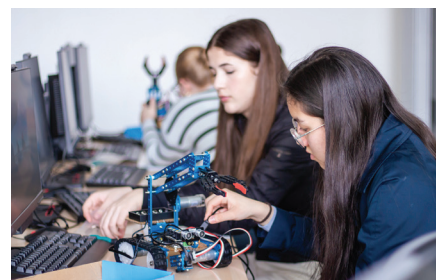
navidezne in obogatene resničnosti, medijske produkcije ... Strokovnjaki za to so med najbolj perspektivnimi poklicnimi skupinami.

Da bodo potrebe po kadrih, ki jih izobražujejo na FERI velike, že vrsto let napoveduje raziskava Poklicni barometer, ki jo izvaja Zavod za zaposlovanje RS. Pri velikem številu poklicev, ki jih lahko opravljajo diplomanti FERI, potrebe delodajalcev že sedaj presegajo ponudbo na trgu dela, ob tem pa se potrebe po tovrstnih kadrih doma in v tujini nenehno večajo. Izjemne zaposlitvene možnosti v prihajajočih letih je potrdilo tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v okviru projekta »Potrebe trga dela v naslednjih 15-ih letih«, ki se je zaključil junija 2023.

Na fakulteti se dobro zavedajo tudi pomembnosti povezovanja izobraževanja, raziskovanja in gospodarstva. Študenti se med študijem srečajo s svojimi prvimi raziskovalnimi izzivi ter pridobivajo znanje in neprecenljive izkušnje realnega delovnega okolja ob boku izkušenih raziskovalcev. Vse to jim omogoča reševanje aktualnih izzivov, uspešno in kakovostno delo ter zagotavlja svetlo prihodnost. Da so diplomanti FERI po doseženem znanju primerljivi z diplomanti priznanih evropskih univerz, dokazujejo njihovi uspehi na mednarodnih tekmovanjih, še bolj pa uspešne kariere po celem svetu.

FERI VSAKO LETO OBISKUJE VEČ KOT 2200 ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV

Največja fakulteta Univerze v Mariboru zaposluje okrog 320 ljudi, letno jo obiskuje več kot 2200 študentk in študentov, od tega okrog 650 bruck

in brucev. Na prvi stopnji fakulteta nudi štiri visokošolske strokovne in šest univerzitetnih študijskih programov, kjer študenti pridobijo širok spekter znanj, se naučijo skupinskega dela in pridobijo sodobna mednarodno uporabna znanja. Na drugi stopnji fakulteta ponuja izobraževanje na šestih magistrskih študijskih programih, ki temeljijo na dodiplomskem študiju in tako pridobljena znanja poglobijo. Magistranti lahko študij nadaljujejo na treh programih doktorskega študija.

Atraktivne učne metode in visok standard opremljenosti prostorov, ki se nahajajo v centru mesta Maribor, naredijo študij še zanimivejši in kakovostnejši. Študentski domovi, ki se nahajajo v neposredni bližini fakultete, nudijo cenovno ugodno in sodobno namestitev. V univerzitetnem mestu je tudi veliko priložnosti za zabavo, sprostitve, športne aktivnosti in ostale obšolske dejavnosti.

Več informacij o študiju na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru najdete na spletni strani pridi-na-feri.si.

(P.R.)

ŠTUDIJSKI PROGRAMI

- TELEKOMUNIKACIJE
- ELEKTROTEHNIKA
- INFORMATIKA IN PODATKOVNE TEHNOLOGIJE
- INFORMATIKA IN TEHNOLOGIJE KOMUNICIRANJA
- MEDIJSKE KOMUNIKACIJE
- MEHATRONIKA
- RAČUNALNIŠTVO IN INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

ALGIT D. O. O.

Kako lahko umetna inteligenca olajša sestavo razporedov in urnikov?

SESTAVA URNIKOV IN DELOVNIH RAZPOREDov ZA ZUNANJEGA OPAZOVALCA NA PRVI POGLED DELUJE ENOSTAVNO, V RESNICI PA MORAJO ODGOVORNI USKLAJEVATI ŠTEVILNE SPREMENLJIVKE. NAPAKe LAHKO VODIJO V NEUČINKOVITOST, NEJEVOLJO IN FINANČNE IZGUBE.

Čeprav smo v tehnološki dobi in sredi največjega vala digitalizacije, je v slovenskih ustanovah in podjetjih še vedno moč opaziti zastarele prakse, med njimi tudi ročno sestavljanje razporedov in urnikov. Veliko jih dnevne, tedenske, mesečne in letne razporede še vedno opravi na list papirja. Ni potrebno posebej izpostavljati, da je to izredno zamudno. Hkrati je vpleten tudi človeški faktor, kar pomeni, da obstaja pri večjih količinah podatkov vedno možnost napake.

Nekateri se poslužujejo avtomatizacijskih skript in Excel tabel, ki vsaj delno olajšajo vnašanje podatkov, zagotovo pa ne gre za visoko tehnološko rešitev. Vsaj ne na ravni, ki jo ponuja slovensko razvojno podjetje Algit d.o.o. Razvili so sistem algoritmov, ki temeljijo na evolucijski umetni inteligenci. Slednja vsem njihovim programom zagotavlja veliko mero avtomatizacije in samostojnega učenja.

Sprva so razvili rešitev iUrn timer. Vgrajena umetna inteligenca je več kot 60 izobraževalnim ustanovam omogočila avtomatizacijo šolskih urnikov in pri tem upoštevala prostorsko stisko, obremenjenost učiteljev, zadovoljstvo staršev in otrok, izbirne predmete in še več kompleksnih podatkov.

»Pri pripravi urnika, pravzaprav, nisem naletela na pogoji, ki ga program ne bi mogel upoštevati! In teh na šoli z devetimi različnimi izobraževalnimi programi in s skoraj 700 dijaki ni malo!«

Katarina Novoselec, Srednja tehniška šola Koper

Iz izobraževalnih ustanov so napredovali v gospodarska posloplja. Zanje so razvili program WoShi.

WoShi – HITRO, ENOSTAVNO IN PREDVSEM AVTOMATSKO RAZPOREJANJE ZAPOSLENIH

Največji izziv sestavljalcev razporedov je ohranjanje nemotenega in učinkovitega delovnega urnika, kar je izjemno težak zalogaj. Že samo ena tipkarska napaka ali izostala delovna izmena lahko iz tira vrže celoten delovnik. Težave so lahko še toliko globlje v kočljivih storitvenih dejavnostih, kot je na primer zdravstvo, kjer vsaka napaka ali neustrezna razporeditev vpliva na zdravje pacientov.

Za organiziranje in vodenje delovnih urnikov ter posledično reševanje problemov zaradi bolniških staležev, nenapovedanih izostankov in neprihodov je običajno zadolžen kar cel oddelek in zahteva veliko časa. Medi-

cinski sestri lahko na primer sestavljanje razporeda dela vzame tudi teden dni časa. Toliko dela, ki lahko razpade v le nekaj sekundah.

Program WoShi z evolucijsko umetno inteligenco ta čas krčevito skrajša. WoShi razporeja delavce glede na delovna mesta, delovne prioritete in posamezne veččine zaposlenih. Upošteva tudi delovni ritem in pravila prisotnosti.

Od vas zahteva samo prvotni vnos zahtevanih podatkov, kot na primer število zaposlenih in zahteve poslovanja. Ne samo, da bo WoShi samodejno pripravil natančen urnik za vse izmene in vrsto delovnih mest, sčasoma bo svoje podatke še dodatno izpopolnil. To je prednost vgrajene umetne inteligence, ki se uči na podlagi vnesenih podatkov.

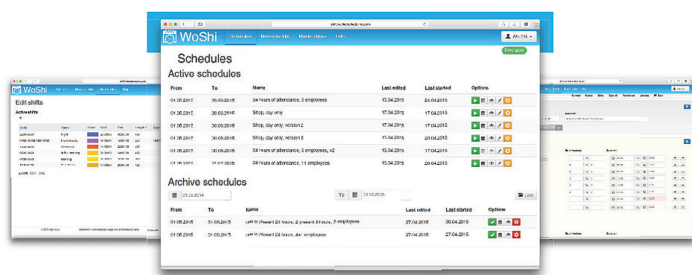
Poleg zdravstva WoShi uporabljajo tudi v trgovinah, klicnih centrih, turizmu, varovanju in ostalih javnih službah. Deluje preko spletne aplikacije, zato je dostopen na vsaki pametni napravi.

S programom WoShi si boste skrajšali čas za izdelavo razporedov, poskrbeli za zakonsko skladnost, hkrati pa tudi dobili vpogled v nekatere ključne poslovne metrike: obremenjenost zaposlenih, število opravljenih nadur, (ne)zadovoljstvo zaposlenih in še več.

Če bi se radi prepričali, da je WoShi primeren za vaše potrebe, kontaktirajte Algit strokovnjake na info@algit.si, ki vam bodo pripravili prilagojeno predstavitev za vaše podjetje.

Več informacij o samem delovanju programa WoShi pa najdete na www.algit.si.

(P.R.)

Finžgarjeva ulica 1A, 4248 Lesce

info@algit.si • www.algit.si

EPSON

Epson tiskalniki s črnilom mahajo v slovo tiskalnikom s kartušami

ČAS POLETNIH DOPUSTOV JE POČASI ZA NAMI. ŽIVLJENJE SE POSTOPOMA VRAČA V USTALJENE TIRNICE IN S TEM PRIHAJA OBDOBJE, KO SE MNOGI ODPRAVLJAJO NAZAJ V SLUŽBENE PROSTORE IN ŠOLSKE KLOPI. POTREBA PO ZANESLJIVEM TISKALNIKU JE V TEM TRENUTKU NAJVEČJA.

Epson s posebno linijo EcoTank tiskalnikov ponuja optimalno rešitev. Glavna aduta EcoTank serije sta ekonomičnost in trajnost. Klasični tiskalniki s kartušami so morda na prvi pogled cenejši, vendar vas EcoTank prepriča z dolgotrajnimi rezervoarji za črnilo, ki drastično zmanjšajo stroške tiskanja na dolgi rok. Poleg tega s tem zmanjšujemo tudi količino odpadkov, za kar nam je hvaležno naše okolje.

EcoTank tiskalnike odlikujejo visoka kvaliteta tiskanja, hitrost in učinkovitost. EcoTank L6290 in EcoTank L3250 sta tiskalnika, ki sta še posebej primerna za uporabnike, ki iščejo dolgoročno zanesljivo tiskalno rešitev doma ali v podjetju.

EcoTank L6290 – TISKA, KOPIRA, SKENIRA IN FAKSIRA

EcoTank L6290 je najboljši tiskalni partner za majhna in tudi večja podjetja. Zagotavlja hitre izpise (15,5 črno-belih strani na minuto) in tiskanje brez robov do velikosti A4. Za tiskanje ne uporablja klasičnih kartuš, ampak namenske posodice s črnilom, ki poleg preprostega polnjenja brez packanja zagotavljajo tudi dolgoročno ekonomično rabo. Priložena posodica s črnilom

zadošča za tisk 14.100 črno-belih ali 5200 barvnih strani, kar je enakovredno 66 kartušam. EcoTank L6290 je večnamenski tiskalnik s samodejnim podajalnikom dokumentov. Poleg tiskanja ga lahko uporabite tudi v vlogi skenerja, fotokopirnega stroja in faksa. Vgrajen nabor funkcij Epson Connect razširi njegovo uporabnost s priročnimi funkcijami poveztivosti, s katerimi lahko tiskate preko omrežja. Na telefon pa je možno namestiti aplikacijo Epson Smart Panel, ki deluje kot vozlišče za vse potrebe podjetja po tiskanju. To pomeni, da lahko s telefonom ali drugo pametno napravo nastavite, nadzirate in upravljate vse funkcije tiskalnika.

Uporabljate ga lahko za tiskanje, skeniranje in kopiranje. Dovoljuje tudi tiskanje brez robov do velikosti 4R. EcoTank L3250 se za potrebe varčnosti poslužuje tehnologije Heat-Free, ki tiskalniku omogoča delovanje brez predhodnega ogrevanja. V primeru izpada električne energije lahko tiskalnik na UPS povežemo brez težav nadaljuje z delom. Podpira tudi aplikacijo Epson Smart Panel, s katero lahko na daljavo s pametno napravo upravljate s tiskalnikom ali pa odpravite morebitne težave.

Za še več informacij o EcoTank tiskalnikih obiščite www.epson.si.

(P.R.)

EcoTank L3250 – PRIROČEN DOMAČI TISKAR

Večnamenski tiskalnik EcoTank L3250 je zasnovan za priročno tiskanje v domači pisarni. Enako kot pri njegovi poslovni različici L6290 se lahko tudi doma zanesemo na trajnostno tiskanje s posebnim Epson črnilom. Z eno posodico boste lahko natisnili do 4500 črno-belih ali 7500 barvnih strani. Ko pa je čas za menjavo črnila, namenski rezervoarji za črnilo in šobe zagotavljajo polnjenje brez razlitja ali morebitnih napak.

EPSON®

EXCEED YOUR VISION

www.epson.si

Agencija POTI - Z znanjem do cilja

V Sloveniji še vedno ogromni potencialni prihranki pri izvajanju projektov

V IZVEDENI RAZISKAVI O IZVAJANJU PROJEKTOV V SLOVENIJI, KI JE BILA V PRVI VRSTI NAMENJENA UGOTAVLJANJU RAVNI UVELJAVLJENOSTI AGILNIH PRISTOPOV, SO USPELI PRIDOBITI VELIKO DRUGIH KORISTNIH INFORMACIJ.

Ugotovitve raziskave, v kateri je sodelovalo 268 anketirancev, so presenetile vse, žal predvsem v negativnem smislu.

Poglejmo nekaj ključnih ugotovitev:

- V slovenskih organizacijah se letno izpelje v povprečju 70 projektov, dolgih leto in pol, vrednih 500.000 €.
- Le 55 % projektov se zaključi do roka, 54 % v okviru proračuna, 75 % pa jih kakovostno doseže vse zastavljene cilje.
- V povprečju projekti zamujajo za 28 % glede na predvideno trajanje, planirane stroške presežejo za 18 %, končna funkcionalnost pa odstopa za 23 % glede na plan.

Nekoliko bolje so anketiranci ocenili uspešnosti projektov. V 4-stopenjski lestvici so vse kazalnike ocenili s povprečnimi ocenami od 2,7 do 2,9. Spraševali pa so jih, kako ocenjujejo zadovoljstvo članov tima, zadovoljstvo naročnika, finančni uspeh projekta, nefinančne koristi (npr. zadovoljstvo uporabnikov) in vpliv učinkov projekta na uspešnost združbe.

Če (ne)učinkovito izvajanje projektov pogledamo na letnem nivoju, ugotovimo, da:

- organizacije zaradi neustreznega managementa projektov v povprečju izgubijo 3,4 mio € letno (pri čemer so zanemarili nižje prihodke zaradi zamujanja projektov),
- so vse organizacije skupaj lani (iz istega razloga) izgubile 920 mio €.

Seveda bi lahko trdili, da do navedenih presežkov časa in stroškov prihaja zaradi nerealnih planov, a v Agenciji POTI vseeno menijo, da se organizacije projektov organizacije lotevajo dokaj neorganizirano, saj je uporaba ključnih metod projektnega managementa na nizki ravni: le 10 % jih npr. redno uporablja metodo kritične poti, 47 % pa jih je navedlo, da metode nikoli ne uporabijo.

PRIHRANKI DO VEČ DESET TISOČ EVROV

V Sloveniji imamo tako še ogromno rezerv in priložnosti za izboljšave! In še v razmislek: če bi z bolj sistematičnim managementom projektov letno prihranili le 1 % pri izvajanju projektov, bi bil prihranek 63.000 €. Vsekakor prihranek, zaradi katerega je vredno vlagati denar v usposabljanje projektnih vodij.

Na podlagi raziskave je izšla tudi knjiga **dr. Stare Aljaža: AGILNO?! Projekti, zaposleni, podjetja**, ki vsebuje v tem trenutku najbolj celovit prikaz agilnih pristopov. Vsebino knjige si lahko ogledate v spletni knjigarni Agencije POTI. V Agenciji POTI že več let izvajajo Akademijo PROJEKTNEGA managementa, ki zajema celoten proces projektnega dela od ideje do zagotavljanja finančnih in poslovnih učinkov izvedbe projekta.

Usposobili se boste za:

- učinkovito načrtovanje in vodenje vseh vrst projektov,
- sistematično pripravo projektov z uporabo preizkušenih metod in tehnik načrtovanja časa, virov, stroškov in prihodkov,
- uspešno doseganje ciljev,
- izdelavo idejne zasnove projekta, finančno analizo in ugotavljanje poslovne vrednosti,
- načrtovanje in izvedbo projekta z uporabo kombinacije procesnih in agilnih metod projektnega vodenja,
- osvojijo metode za izvedbo projekta v skladu z načrtovanimi sredstvi,
- učinkovito uvajanje sprememb z namenom zagotavljanja finančnih in poslovnih učinkov projekta,
- ustrezno izbiro projektne organizacije.

Na praktičnih izobraževanjih boste prejeli znanje – potrebno podlago tudi za pridobivanje tako IPMA, kot tudi PMI mednarodnih certifikatov, seveda pa tudi za NPK (nacionalno poklicno kvalifikacijo), svoje projekte pa boste izvajali bolj organizirano in učinkoviteje (hitreje in ceneje), projektni pristop pa vam lahko zagotovi tudi konkurenčnost in uspešnejše poslovanje.

Sistematično usposabljanje projektnih managerjev zajema devet delavnic:

- Šola projektnega managementa ali E-Šola projektnega managementa
- Priprava projekta – osnova za učinkovito izvedbo in uspeh projekta
- Učinkovita kombinacija agilnih, »vitkih« in »klasičnih« metod projektnega managementa
- Ekonomika, poslovna vrednost projektov in najboljše metode za obvladovanje sprememb in tveganj pri vodenju projektov
- Metode VREDNOTENJA in IZBIRE projektov
- Projektna pisarna in zagotavljanje uspešnosti projektov v podjetjih in organizacijah
- Strokovnjak in tudi odličen vodja
- Uspešno vodenje PROJEKTHNIH timov ali Vodenje in motiviranje sodobnih (virtualnih) timov
- Uspešno načrtovanje, organiziranje in vodenje IT projektov
- Business Case Study
- Planiranje projektov in uporaba programa MS Project

Na podlagi vaših potreb in predhodnega znanja si izobraževalni paket – niz več praktičnih delavnic lahko oblikujete sami, na voljo pa so vam tudi ugodnosti.

Postanite odličen projektni manager in uspešno dokončajte vse zastavljene projekte!

Več na www.management-projektov.si.

(PR)

agencija **POTI**

Z znanjem do cilja!

Agencija POTI, Izobraževalna, svetovalna in založniška družba, d.o.o.

Tel.: +386 1 511 39 21

e-pošta: info@agencija-poti.si

www.management-projektov.si

GERI COMPUTER D.O.O.

Kaj je kriptovaluta KASPA? Kako deluje in kako jo najhitreje rudariti?

KRIPTO RUDARJI IN HOBIJISTI SO TUDI SKOZI MEDVEDJI TRG ŠE NAPREJ ISKALI VALUTE IN VIRTUALNE KOVANČE, KI SO IMELI POTENCIAL ZA VISOKO DONOSNOST. HKRATI PA SE VENOMER IŠČE NOVE NAČINE ZA RUDARJENJE LE-TEH OZIROMA ISKANJE NAJBOLJŠEGA IN NAJBOLJ UČINKOVITEGA ORODJA.

Če niste na tekočem, kaj se dogaja na trgu kriptovalut, potem morate vedeti, da sta trenutno edini logični rešitvi za rudarjenje klasični mining stroji z namenskimi grafičnimi karticami in ASIC minerji oziroma računalniki, ki so prilagojeni za rudarjenje specifičnega algoritma. Med njimi je kar nekaj razlik in vsak ima svoje prednosti ter slabosti.

Klasične mining rige rešuje modularnost. V zamejino za nižjo hitrost rudarjenja (angl. hash rate) in slabšo učinkovitost jih lahko naknadno prilagodimo za rudarjenje drugih kriptovalut. V zahtevnejših omrežjih pa se tovrstni stroji v nobenem pogledu ne morejo primerjati z ASIC minerji.

ASIC stroji so, kot rečeno, ustvarjeni samo za en namen – rudarjenje točno določene kriptovalute. Imajo superiorno učinkovitost v primerjavi z mining stroji, ki za rudarjenje uporabljajo grafične kartice. Za enako število »izkopanih« kovančev boste z ASIC minerji porabili občutno manj energije, hkrati pa boste to dosegli v veliko krajšem času.

A vsaka superiornost ima tudi hibo. Ker so ustvarjeni za reševanje doličnega algoritma, jih za razliko od standardnih mining strojev ne morete uporabljati za reševanje drugih algoritmov. Kljub temu pa ostajajo prva izbira za kripto rudarje, ki želijo premagati ostalo konkurenco. Vse, kar vam preostane je, da najdete donosno kriptovaluto. Trenutno je najbolj vroča kriptovaluta KASPA, za katero so pred kratkim izdelali tudi namenske ASIC minerje, ki jih lahko dobite pri Notesniki.si.

KAJ SPLOH JE KRIPTOVALUTA KASPA IN ZAKAJ PRIDOBIVA NA VREDNOSTI?

Kaspa je kriptovaluta, ki temelji na odprtokodnem, decentraliziranem in popolnoma razširljivem protokolu. Je Layer-1 blokovna veriga, ki v primerjavi z Bitcoinom in ostalimi valutami obdeluje bloke na drugačen način.

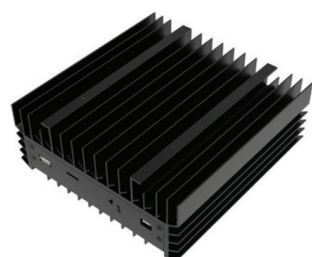
Preprosto povedano, Kaspa temelji na protokolu GHOSTDAG/PHANTOM, ki uporablja razširljiv in posplošen konsenz Bitcoina, kot si ga je na za-

sobnost ustvarjanja večjega števila blokov, hkrati pa ohranja raven varnosti, ki jo zagotavljajo druga okolja PoW. Trenutno se protokol ponaša z enim blokom na sekundo, vendar njegovi razvijalci načrtujejo povečanje zmogljivosti na 10 ali celo 100 blokov na sekundo.

ASIC MINERJI IN NJHOVA UČINKOVITOST RUDARJENJA KRIPTOVALUTE KASPA

Potencial kriptovalute KASPA je pomenil, da je razvoj namenskih ASIC minerjev neizogiben. Na spletni strani imate na voljo tri različne stroje glede na vaše potrebe in dolgoročne načrte. ASIC miner ICERIVER KS0 je »osnovna« konfiguracija za začetek rudarjenja kriptovalute KASPA. Čeprav smo jo označili kot osnovno, ima izredno visok »hash rate« 100 Gh/s in pri tem porabi samo približno 65 W/h. Za lažjo primerjavo, grafična kartica GeForce RTX 3070 ima povprečen hash rate 500 MH/s, kar je neprimerljivo manj, obenem pa porabi občutno več energije. Stopničko višje se nahaja ASIC miner ICERIVER KS1, ki združuje 10 osnovnih KS10 minerjev v enega. Torej, končni hash rate je 1000 GH/s, poraba elektrike pa približno 600 W/h. ICERIVER KS2 je velikan med velikani s hitrostjo rudarjenja 2000 GH/s pri porabi 1200 W/h. Trije ASIC minerji za tri zelo različne kripto rudarje. Če vas zanima, v kolikšnem času si boste povrnili začetni vložek, lahko v kalkulator, ki ga najdete na Notesniki.si, vnesete svoj znesek, sistem pa vam bo podal približen čas povrnitve stroškov. Za še več informacij o ASIC minerjih za kriptovaluto KASPA in možnosti nakupa obiščite www.notesniki.si

(P.R.)

četku zamislil njegov ustanovitelj Satoshi. To pomeni, da je v teoriji enako varen kot Bitcoin, ampak z nekaj prednostmi. Namesto da bi opustil vzporedne bloke, kot to počno nekatere blokovne verige, jim protokol PHANTOM omogoča soobstoj in jih razporedi v soglasju.

Kaspa prav tako izkorišča Bitcoinov koncept dokazila o delu (angl. Proof-of-Work; PoW) in izolirano stanje, ki temelji na UTXO (neporabljeni transakcijski izhodi). Sodi pod tako imenovane deflacijske valute in enako pomembno je, da ni bilo nobenega pred-rudarjenja, kar pomeni, da večje število kovančev ni že od začetka v lasti ustanoviteljev in prvih podpornikov. Kar ločuje Kaspo od drugih kripto projektov, je njena spo-

notesniki.si

GERI COMPUTER d.o.o.

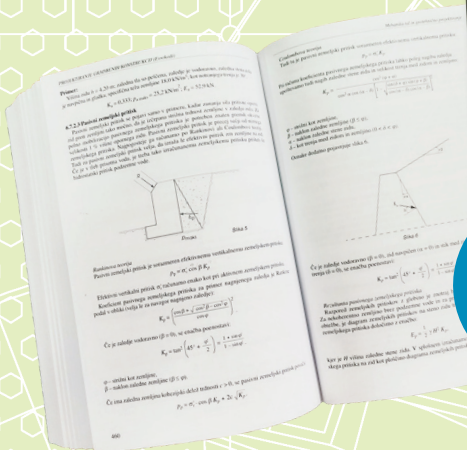
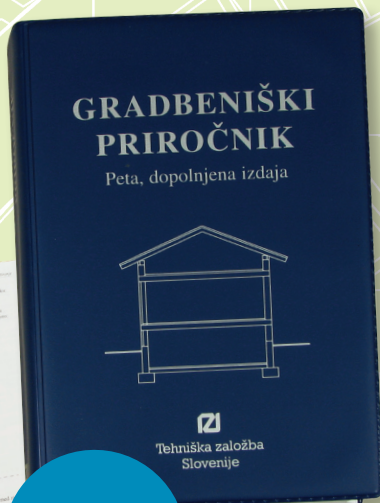
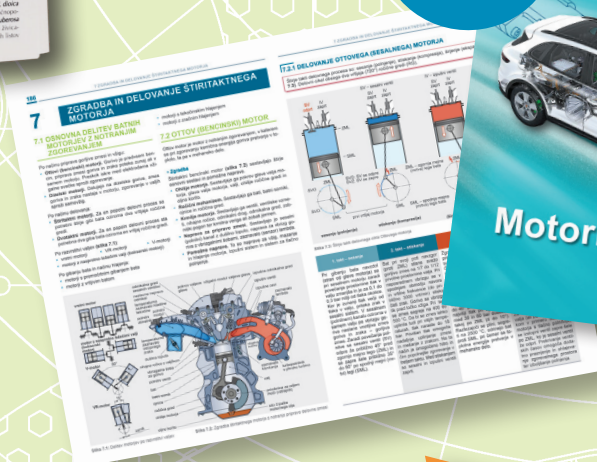
Titova cesta 49,
2000 Maribor, Slovenija
GSM: 051 444 252

info@notesniki.si

www.notesniki.si

www.tzs.si

Priročniki za tehnično
izobraževanje na vseh
ravneh od srednje šole
do fakultete!

izkoristite 10 %
popust na naši
spletni strani!

Tehniška založba Slovenije

www.tzs.si
narocila@tzs.si

Lepi pot 6,
1000 Ljubljana

MODRA ŠTEVILKA
080 17 90

Kaj je Vo5G in kako se razlikuje od obstoječega VoLTE?

ČEPRAV V SLOVENIJI ŠE KAR NEKAJ ČASA NE BOMO IMELI MOŽNOSTI DOSTOPA DO NOVE TEHNOLOGIJE, JE **Vo5G** (ANGL. VOICE OVER 5G) VEČ KOT LE KONCEPT. V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE JE PRVI OPERATER ŽE ZAČEL PONUJATI TO STORITEV, ČEPRAV NA ZELO OMEJENEM ŠTEVILU NAPRAV. ZA KAJ PA SPLOH GRE?

Potencial 5G omrežja šele odkrivamo. V Sloveniji počasi in vztrajno napredujemo s pokritostjo in posledično tudi z zanesljivostjo 5G omrežja, vendar bo potrebno počakati še kakšno leto, preden bo tehnologija na enakem nivoju kot nam ga zagotavlja omrežje prejšnje generacije. Dobra novica je, da število 5G podprtih telefonov stalno narašča, kar operaterje spodbuja k hitrejšemu širjenju 5G signala.

Pametni telefoni stalno pridobivajo nove funkcije, ki posnemajo funkcije nekaterih drugih naprav. Klasični telefoni lahko igrajo vlogo dobrega fotoaparata, zložljivi telefoni, kot sta na primer Galaxy Z Fold5 ali Huawei Mate X3, pa se uvrščajo neke med tablicami in računalniki. Na poti je večji zaslon odličen sopotnik za produktivnost ali za igranje iger.

Kljub vsem funkcijam pa pametne telefone primarno še vedno uporabljamo za komuniciranje. Ne glede na to, ali uporabljate zvočna sporočila, video klice ali kakšno drugo obliko, komunikacija ostaja bistvena lastnost telefonov. Zagotovo ste že slišali za VoWiFi in VoLTE. Slednjega tudi uporabljate na dnevni ravni in je na voljo pri vseh večjih slovenskih operaterjih. Storitve VoWiFi pa se z izjemo Telekoma za zdaj ostali operaterji iz neznanega razloga izogibajo (vsaj za komercialno rabo), čeprav je lahko odlična rešitev za območja s slabo pokritostjo mobilnega signala. Podobno funkcijo bo imela evolucijska nadgradnja Vo5G oziroma VoNR (angl. Voice over New Radio), ki bo sčasoma, a ne prav kmalu, nadomestila VoLTE. V državah, kjer so uredili pokritost 5G omrežja, že preizkušajo to funkcijo – primer so ZDA. Postopek

tako kot pri VoLTE ni enostaven in kar nekaj let bo trajalo, preden bo v pripravljen za masovno rabo. Preden pa tehnologija preide slovensko mejo, si lahko ogledamo bistvene razlike in prednosti nove storitve Vo5G/VoNR.

KAJ JE VOICE OVER 5G (Vo5G) OZIROMA VOICE OVER NEW RADIO (VoNR)?

Klic preko 5G omrežja ali Vo5G je najnovejša in pričakovana evolucija komunikacijskega standarda. Pogosto boste naleteli na izraz VoNR (Voice over New Radio), ki je uradni tehnični izraz za standard, vendar se je doslej med množico bolj prijela oznaka Vo5G.

Tako kot VoLTE omogoča klicanje prek omrežja LTE, bo tudi Vo5G omogočal oziroma že omogoča klice prek 5G omrežja. Čeprav obstaja kar

Vaš najljubši kanal
vam bo zaupal
vsebine

naslednje številke...

 MEDIA TV Kapucinski trg 8, p.p. 114 Škofja Loka E-mail: info@media-tv.si	 SPONKA TV www.sponka.tv E-mail: info@sponka.tv	 TV AS Murska Sobota Gregorčičeva ul. 6, 9000 Murska Sobota p.p. 203, T.: 02/ 521 30 30 info@tv-as.net, www.televizijaas.si	 GORENJSKA TELEVIZIJA P.P. 181, Oldhamska cesta 1A 4000 Kranj T.: 04/ 233 11 55 info@tele-tv.si, www.tele-tv.si	 TELEVIZIJA ETV Loke pri Zagorju 22, 1412 Kisovec GSM: 041-779-390 televizija@etv-hd.si, www.etv-hd.si
 NET TV Ob blažovici 115, Limbuš info@xtension.si T.: 02/252 68 07	 TV ŠIŠKA Kebetova 1, Ljubljana tvsiska@kabelnet.si T.: 01/505 30 53	 INFOJOTA Informacijski kanal Ajdovščina infojota@email.si gsm: 040 889 744	 TELEVIZIJA MEDVODE Cesta kom. Staneta 12, 1215 Medvode T.: 01/361 95 80, F.: 01/361 95 84	 VTV - VAŠA TELEVIZIJA Žarova 10, Velenje tel.: 03/ 898 60 00, fax: 03/ 898 60 20 vstvstudio@siol.net, www.vstvstudio.com
			 NOVA GORICA Gregorčičeva 13, Dornberk T.: 05/335 15 90, F.: 05/335 15 94 info@vitel.si, www.vitel.si	

nekaj aplikacij, ki omogočajo komunikacijo neodvisno od operaterjev (WhatsApp, Viber, Signal ...), bo klasična komunikacija v naslednjih letih še vedno ohranila svoj primat.

Vo5G je šele na začetku svoje poti. Naj spomnimo, da je VoLTE luč sveta ugledal 2012 skupaj s takrat prvim telefonom, ki je podpiral VoLTE, in sicer LG Connect. Potrebovali smo skoraj desetletje, da je zelo koristna storitev doživela masovno razširjenost. Težko je napovedati, ali bo tudi Vo5G sledil enaki časovnici. Povsem možno je, da bo čas posvojitve krajši, saj se operaterji in razvijalci lahko opirajo na znanje, ki so ga usvojili z adaptacijo standarda VoLTE.

Morda bo najprej potrebna upokojevitve 4G omrežja, vendar to ne bo pogoj za brezhibno delovanje novega Vo5G.

KAKO SE Vo5G/VoNR RAZLIKUJE OD VoLTE?

VoLTE in Vo5G sta si izredno podobna. Glavna razlika je 5G omrežje, na katerem deluje Vo5G, kar prinaša edinstvene prednosti. Na telefonih, ki podpirajo in bodo v prihodnosti podpirali Vo5G, bomo lahko opravljali klice prek 5G omrežja, kar v primerjavi s starejšim standardom obljublja izboljšano kakovost zvoka.

Če imate morda možnost primerjati telefon, ki podpira VoLTE in telefon, ki nima te možnosti, boste vi in vaši sogovorniki zagotovo opazili razliko v kakovosti telefonskega klica. Podoben preskok v kvaliteti lahko pričakujemo s prehodom na Vo5G. Poleg tega naj bi za klic potrebovali manj podatkov, kar bi dodatno razbremenilo operaterje in njihova omrežja.

Z izboljšavo IP multimedijskega podsistema (IMS) se poleg izboljšave zvoka pričakuje tudi manjše zakasnitve. Trg Vo5G bo gradil na napredkih standarda VoLTE, saj razviti glasovni sistemi izkoriščajo kombinirane elemente osrednjega omrežja 5G skupaj z IMS sistemi, izboljšavami VoLTE, 5G Evolved Packet Core (EPC) in drugo 5G New Radio (5G NR) radijsko dostopno omrežno opremo, kot so pametne antene.

Čeprav ima vsaka od teh arhitektur edinstvene izzive, vse zahtevajo, da imajo operaterji vzpostavljeno IMS mrežo. Poleg tega bo vsaka migracijska pot vodila do bistveno izboljšanih glasovnih zmogljivosti prek izboljšanih rešitev LTE in VoNR. To bo pripeljalo do pomembnega napredka za integrirano glasovno komunikacijo UHD, kot tudi do glasovnih uporabniških vmesnikov naslednje generacije v podporo poglobljenim tehnologijam ter aplikacijam in storitvam, ki podpirajo internet stvari. Trg Vo5G bo olajšal zamenjavo VoLTE kot prednostne metode glasovne komunikacije ter deloval kot vhodni medij za široko paleto uporabniških vmesnikov, od katerih se mnogi trenutno zanašajo na Wi-Fi. Vo5G bo

zagotovil tudi izboljšano podporo za komunikacije v realnem času, vključno z integracijo bogatih komunikacijskih storitev (RCS). Funkcionalnost v realnem času bo vključevala interaktivne zmogljivosti brez primere, kot so jezikovni prevodi v realnem času. Številne naprednejše tržne funkcije Vo5G bodo delovale samo v okolju 5G NR s podporo osrednje infrastrukture 5G.

Pričakuje se, da bo Vo5G postal vse bolj koristen za podjetniške in potrošniške segmente, kar bo sovpadalo z rastjo aplikacij naslednje generacije, zlasti tistih, ki vključujejo poglobljene tehnologije, kot so obogatena, virtualna in mešana resničnost. Prisotnost kadarkoli in kjerkoli, holografske komunikacije in robotika so nekatera od ključnih področij tržnih rešitev Vo5G, ki bodo posebej izkoristila VoNR.

Postopek lansiranja je vsaj za zdaj zelo podoben standardu VoLTE. Kot rečeno, ga že preizkušajo v ZDA. T-Mobile je lani poletel kot prvi v svoje storitve vključil Vo5G, vendar izključno v mestih Portland in Salt Lake City. Po enem letu je VoNR prisoten v mestih New York, Louisiana, Cincinnati, Portland, Salt Lake City in Seattle. Do konca letošnjega leta naj bi bil VoNR v rokah več kot 100 milijonov uporabnikov.

Ostali ameriški operaterji za zdaj samo preizkušajo novo tehnologijo, večina pa bo počakala, da bo na enakem nivoju zanesljivosti in združljivosti kot VoLTE, zato vsaj v tem letu ne pričakujemo večjih premikov.

Obstaja pa še ena omejitev – združljivi telefoni. V tem trenutku je Vo5G podprt samo na telefonih Samsung Galaxy S21/S22/S23 in Google Pixel 7. Preden bo tehnologija prispela v Slovenijo pa bo ta številka brez dvoma narasla.

Ali že imate 5G telefon? Ste opazili razliko klica nja z VoLTE? Ste morda imeli možnost testirati VoWiFi?

90% pokritost

ODDAJA NA RADIU, PRISLUHnite NAM!

Na vašem najljubšem radiu
prisluhnite tedenskim oddajam,
ki jih za vas pripravljamo v
uredništvu Računalniških novic.

RADIO I ZELENI VAL 93,1 MHz 96,2 MHz 97,0 MHz www.radiozeleval.com	RADIO I KRKA 106,6 MHz www.radiokrka.com
RADIO I Univox Petek 14:00 in Ponedeljek 19:00 99,5 MHz 106,8 MHz 107,5 MHz www.univox.si	RADIO I ALFA Četrtek ob 9:10 in Ponedeljek ob 15:30 103,2 MHz 107,8 MHz www.radio-alfa.si
RADIO I moj radio Četrtek ob 14:50 in Sobota ob 7:10 107 MHz 102,6 MHz www.mojradio.com	RADIO I KRANJ 97,3 MHz www.radio-kranj.si
RADIO I ROBIN Četrtek ob 18:00 99,5 MHz 100 MHz www.radiorobin.si	RADIO I NOVA Torok ob 20:10 in Sobota ob 17:10 106,9 MHz www.radionova.si
RADIO I ODMEV Sobota ob 12:15 in Ponedeljek ob 16:30 90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz www.radio-cerkno.si	RADIO I ŠTAJERSKI VAL Torok ob 12:20 93,7 MHz 87,6 MHz www.radio-stajerski-val.si
RADIO I GEOSS Torok ob 13:20 in Torok ob 16:30 89,7 MHz radiogeoss.si	RADIO I Velenje Sreča 17:45 107,8 MHz www.radiovelenje.com
RADIO I OGNJIŠČE Četrtek ob 19:15 104,5 MHz 105,9 MHz 107,3 MHz radio.ognisice.si	RADIO I SORA Ponedeljek 17:30 89,8 MHz 91,1 MHz 96,3 MHz www.radio-sora.si
RADIO I NTR Četrtek 19:30 91,1 MHz 107,1 MHz www.radiotoni.si	RADIO I 94 Četrtek ob 21:30 98,2 MHz 97,8 MHz 104,1 MHz 102,6 MHz 100,2 MHz www.radio94.si
RADIO I TOMI Vsak dan ob 11:00, 16:00 in 23:30 www.radiotoni.si	RADIO I SRAKA 94,6 MHz www.radiosraka.com

RIDE 5 – DAY ONE EDITION

Italijanski Milestone nadaljuje z neke vrste monopolom na področju motociklističnih iger. Na eni strani uradna MotoGP in SBK, na drugi Supercross, vmes pa Ride, ki se podaja tako na uradna dirkališča, kot je južnoafriški Kyalami, kot na vsakdanje ceste. Zdaj smo že pri peti različici, ki prinaša tako realistično dirkalno izkušnjo kot številna pomagala za novince. Z njimi je lažje peljati močne motocikle znanih proizvajalcev, kot je BMW. Tudi dirkalnih načinov ne zmanjka kar tako, od kariere, v kateri sproti nabiramo motorje in opravljamo izzive, do vzdržljivostnih dirk, ki terjajo menjavo pnevmatik in dotakanje goriva, vmes pa lahko položaj posnamemo in se vrnemo kasneje. Vedno se menjavata dan in noč, na nebu pa se lahko nabe-rejo oblaki, iz katerih začne deževati, naj bo to pršec ali nevihta.

ARMORED CORE VI: FIRES OF RUBICON – LAUNCH EDITION

Preden se je FromSoftware proslavil z vsepovsod prisotnim Dark Souls, so delali na več drugih serijah. Ena od njih je bila Armored Core, ki se je začela leta 1997 na prvem PlayStationu, v njej pa smo nadzorovali velikanske robote, ki so se v po-

gledu od zadaj s streljanjem in spretnim manevriranjem borili proti ostalim robotom in raznim vozilom. Od zadnjega Cora (Verdict Day) za PS3 je minilo že deset let in zdaj je očitno pravi trenutek za novo generacijo megarobotov. Teh ni težko pilotirati, saj se obnašajo kot malo bolj kompleksen lik v tretjeosebni RPG-igri, kar Fires of Rubicon pravzaprav tudi je. Je pa težko preživeti številne bitke na planetu Rubicon 3, saj se je treba obstrlejevati in se izmikati tako na tleh kot na nebu. Veliko je raziskovanja odprtih stopenj, kjer se sproti zapletamo v spopade in nabiranja sredstev ter surovin za nadgradnjo svojega robota. Izkušnje iz Dark Souls in Sekira koristijo, niso pa obvezne!

AGATHA CHRISTIE – HERCULE POIROT: THE LONDON CASE

Sloviti detektiv Hercule Poirot je zadnje čase lepo zaživel v videoigrah in The London Case je njegova najnovejša odprava. Tokrat se odpravi v London, kamor spremlja dragoceno sliko – toda glej, med svečano otvoritvijo razstave jo zlikovci odtujijo in na Poirotu je, da jo spet najde. Tokrat mu prvič v videoigrah pomaga zvesti pribočnik Hastings, ki razširi diapazon igralnih prijemov in prispeva drug pogled na dokaze. Pred vami je

nova zgodba s Poirotom v glavni vlogi in Londonom kot prizoriščem, v katerem boste obiskali številne znamenite lokacije in s povezovanjem dejstev iskali luknje v zgodbah osumljenцев. Kdo je torej odtujil znamenito sliko?!

LOOP HERO (TUDI DELUXE EDITION)

Zanimiva neodvisna uspešnica je videti trapa-sta, kot le kaj. Na videz ne počnemo drugega, kot da v pogledu od zgoraj pošiljamo v boj svoj lik, ki v neskočnem krogu hodi po minimalistič-

nem svetu in mlati ali čara kar sam od sebe. Pri tem se v ozadju mečejo nevidne kocke, ki odredajo uspeh ali neuspeh. Ko umremo, del dobrot odnesemo s sabo v vas, kjer jih vložimo v zgradbe in opremo, da naslednjo odpravo pričakamo bolje opremljeni. Ampak vic ni v nadzoru lika, temveč okolice, saj v zameno za karte, ki jih puščajo poražene pošasti, preoblikujemo stopnjo: dodajamo travnike, ki obnovijo energijo, svetilnike, ki nas pohitrijo, gozdove, ki prispevajo "kanonfuter" in tako dalje. Izredno nalezljiva igra, v kateri stalno odklepamo nepričakovane novosti.

PREDNAROČI ZDAJ*

ERLING HAALAND
LOAN PLAYER DODATEK

Dodajte izvedbo iz naslednje EA SPORTS FC 24 k vašemu t.i. Ultimate Teamu™ za 10 tekem.

DVA AMBASADORJA
LOAN PLAYER PICK DODATEK

Izberite enega igralca iz ene ženske igralne za vaš t.i. Ultimate Team™.

ODKLENITE
PLAYSTYLES IGRALNO MESTO

Priporočite kako vaši igralci igrajo in odklenite PlayStyles igralno mesto v klubih.

DODATNE QSEBNOSTNE
TOČKE V KARIERI IGRALCA

Izboljšajte in personalizirajte svojega igralca, ko pričnete z novo kariero.

TRENER S ZVEZDICAMI
NA VOLJO ZA UPORABO V KARIERI MANAGERJA

Trener s zvezdicami na vseh področjih in bo vašo taktiko ožril, je na voljo za najem v karieri Managerja.

Več informacij in predpogojev na voljo na spletni strani https://www.ea.com/games/sports/fc-24/pre-order-offer-and-discount. *Prednaročilo vključuje EA Sports FC 24 k vašemu t.i. Ultimate Teamu™ za 10 tekem. DVA Ambassadors Loan Player Pick Dodatek vključuje izbiro enega igralca iz ene ženske igralne za vaš t.i. Ultimate Team™. Priporočite kako vaši igralci igrajo in odklenite PlayStyles igralno mesto v klubih. EA SPORTS FC 24 je igra EA GAMES™. EA GAMES™ je blagovna znamka EA GAMES™. EA GAMES™ je blagovna znamka EA GAMES™. EA GAMES™ je blagovna znamka EA GAMES™.

16. OTROŠKI
BAZAR

ORGANIZATOR:
PROEVENI

KULTURNI
PROGRAM

ATOPIC
EXPO
(NOVO)

NOSEČNIŠKI
KOTIČEK

ŠPORT &
REKREACIJA

IGRE &
IGRAČE

HIŠNI
LJUBLJENČKI

KONCERT BQL

RIBIČ PEPE

POPOLNO
DRUŽINSKO
DOŽIVETJE

SOBOTA IN NEDELJA,

2.–3. SEPTEMBER 2023

9.00 – 19.00 (NEDELJA DO 17.00)

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE,
LJUBLJANA

SEJEM ZA VSO DRUŽINO

ARBORETUM VOLČJI POTOK

Arboretum
VOLČJI POTOK
ZAVOD ZA UPANJE

NEDELJA
3.9.
2023

KREATIVNE
IN ŠPORTNE
DELAVNICE
ZA OTROKE

PROGRAM NA
ČAROBNEM
ODRU

ČAROBNI DAN
DOŽIVETJE ZA VSO DRUŽINO

1 VSTOPNICA
= 1 DRUŽINA
za člane kluba Čarobni dan

HAPPY BIRTHDAY

WWW.CAROBNIDAN.SI

Sony razvija sistem za boljše fizične povratne informacije

SONY JE VLOŽIL PATENT, KI NAKAZUJE, DA PODJETJE RAZISKUJE FIZIČNE (ANGL. HAPTIC) POVRATNE INFORMACIJE ZA FILME, GLASBO TER IGRE.

Vloga se osredotoča predvsem na sistem za samodejno generiranje povratnih informacij, vendar njen opis kaže, da je Sony prepoznal veliko širšo uporabo in v mislih nima samo iger.

Izvorni krmilnik DualShock podjetja Sony je bil eden prvih z vgrajeno vibracijo. Sprva prodajan le kot gaming dodatek je kmalu postal eden najbolje prodajanih igralnih krmilnikov vseh časov in je igral pomembno vlogo pri standardizaciji vibracij v konzolnih igrah.

Nedavno so pri krmilniku DualSense za PS5 predstavili več novih funkcij, namenjenih izboljšanju haptičnih povratnih informacij. Poleg vibracij to vključuje akuatorje z glasovno tuljavo v ročajih in povratne informacije za prilagodljive sprožilce. Čeprav Sony ni edino podjetje, ki vloga v omenjeno tehnologijo, je zagotovo pustil najbolj odmeven pečat.

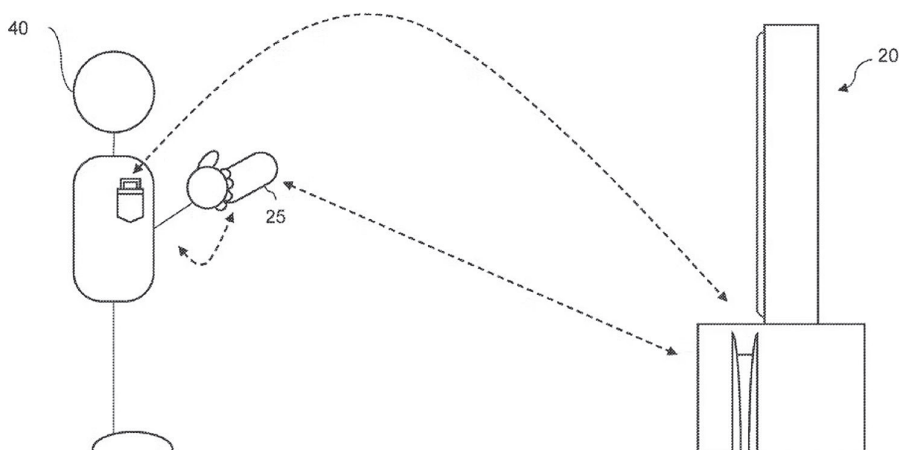
Nedavni patent Sonyja je namenjen za napravo, ki sestoji iz modulov za zaznavanje, sprejemanje in generiranje fizičnih povratnih informacij. Prva dva modula komunicirata s sinhronizirano medijsko napravo, da določita stopnjo vibracij, ki naj bi jo proizvedel modul za generiranje fizičnih povratnih informacij.

Sonyjevi primeri haptičnega modula vključujejo pametno napravo – na primer telefon – ki je povezana s sistemom. Uporabniki bi potem lahko

telefon postavili na mizo ali v žep in Sonyjev sistem bi ga uporabljal za generiranje haptičnih informacij. Sonyjev patent tudi opisuje, kako bi uporabniki lahko na svoj igralni plošček ali drugo vhodno napravo pritrdili vibrirajoči modul. Osnovni poudarek tega patenta je na tem, kako bi se lahko naprava uporabljala za igranje. Sony prav tako opisuje njen potencial za VR in »koncepte v metavesolju« ter kot način za širjenje haptičnih povratnih informacij na naprave, ki te možnosti nimajo privzeto vgrajene. Sonyjev dokument kaže, da bi to veljalo tudi za vgradnjo fizičnih povratnih informacij za glasbo, filme in televi-

zijo. Patentna vloga sicer ne razkriva veliko podrobnosti o tem, kako bi nova Sonyjeva haptična naprava delovala s filmi in glasbo. Lahko pa predpostavimo, da bi delovala podobno kot v igrah, pri čemer bi določena dejanja, kot so udarci, streli iz pištole in eksplozije, generirala vibracije. V primeru glasbe bi naprava morda sprožila impulze za bas ali tolkala. Iz Sonyjevega patenta lahko razberemo tudi, da sistem lahko uporablja več haptičnih naprav in deluje na več kanalih, podobno kot deluje večkanalni zvočniški sistem.

Kako bo vse skupaj videti v praksi in katere naprave bodo podpirale nov sistem, pa je za zdaj uganka.

					AVTOR: BOTY	POMOTA, NAPAKA	GRJNI GLAS	FRANCOSKA PREPROGA	NAŠA PEVKA FORTUNA	OČESNA BOLEZEN, SIVA MRENA	UMRLA AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (MAUREEN)
					SLOVENSKI RAPER						
					AMERIŠKA PEVKA CAREY						
					ŽENSKI LIK Z DVIGNJE- NIMI ROKAMI K MOLITVI						5
					GRAFIČNI DELAVEC						
					EG. BOG SONCA						
1	2	3	4	5							
:DROŽINSKI ZABAVNIK	IZREDNO SUHA KOŽA	POVRATEK	ATEK	NORD. BOG. MORJA				NADAV, AVANS			
				MANJŠE TNALO				NASPROT- NIK			
ODMERJEN DAVČNI DELEZ						NAŠA NAJVIŠJA JE TRIGLAV ŽLAHTNI PLIN (Ne)					DANSKI OTOK V BALTIKU
NEPRAVILEN RAZVOJ SRČNIH ZAKLOPK											
ENOJKA					VZDEVEK GRAFIKA JUSTINA				TED LIGETY		
					MOŠKI PEV- SKI GLAS	4			AMERIŠKA IGRALKA CARA		
ZNAMENITI MOST V BENETKAH							OTOK OB SUMATRI VINSKI KAMEN, SODOVEC				
OLIVER TWIST			SREDIŠČE							KISLOBA	STOCK- HOLMSKI MUZEJ NA PROSTEM
			APOTEKA								
NAŠA AVTOH- TONA TRTA						DODATEK K POGODBI					
						BOKSARSKA KATEGORIJA					
RIMSKI POZDRAV				ZASEBNIK							
			1	KRALJ V LIDIJI					3		
:DROŽINSKI ZABAVNIK	TEKOČA VODA	ENOTA ZA ČISTINO ZLATA						GRŠKA BOGINJA USODE			
		SESTAVINA NAFTE						TROPSKI GOMOLJ			
BRAZILSKA VALUTA					REPINO PERJE				LEONARD NIMOY		
									STOLETJE		
HLAPLJIVA ORGANSKA SPOJINA					AMERIŠKI SMUKAČ GANONG						
					DAVID OJSTRAH						2
SEVERNO- AMERIŠKA DRŽAVA (OTTAWA)							FRANCOSKI FILOZOF DESCARTES				
RAZTELE- ŠEVALEC							ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI, OKAČ				

LARINGAL: grlni glas, **OPONENT:** nasprotnik, **ZELEN:** naša avtohtona trta, **BANTAM:** boksarska kategorija

**Križanke
in uganke
za vse
okuse**

Informacije in naročila

Bogat denarni nagradni sklad:

2.200 €

Prva nagrada:

1.000 €

NAGRADE in NAGRAJENCI

Med reševalce, ki bodo do petka, **15. 9. 2023** poslali pravilno rešitev, bomo z žrebom razdelili privlačne nagrade:

3x filter za vodo Kinetic Reactor

V žrebu sodelujete tako, da pošljete rešitev križanke (oštevilčeni kvadrati) s svojimi podatki (ime in priimek, naslov, pošta številka in pošta) na elektronski naslov **narocnine@stromboli.si**

Uršula Skornšek, Mozirje: Knjiga Otroško spanje - Elizabeth Pantley

Egon Pavlica, Dornberk: Knjižica Otroško spanje - Elizabeth Pantley

Željka Zabrič, Kamnik: Knjiga Otroško spanje - Elizabeth Pantley

Nagrade podarja podjetje Stromboli, d.o.o.

Rešitev križanke 12/XXVIII: ZAGON

LINUX BEYBA™

KOLEDAR

DOGODEK	TERMIN	PRIJAVE
INFOSEK 2023 PALSIT D.O.O.	4. - 6. 9. 2023	www.infosek.net
56. KONFERENCA OTS 2023 UM FERI – INŠTITUT ZA INFORMATIKO	6. - 7. 9. 2023	www.ots.si
55. MOS CELJSKI SEJEM D.D.	13. - 17. 9. 2023	www.ce-sejem.si/events/55-mos
WEBSI DAN ZAVOD WEBSI	14. 9. 2023	www.websi.si
SOBRA – 9. MEDNARODNI SEJEM OBRAMBE, VARNOSTI, ZAŠČITE IN REŠEVANJA POMURSKI SEJEM D.O.O.	21. - 24. 9. 2023	www.sejem-sobra.si
NT KONFERENCA 2023 MPG PLUS D.O.O.	25. - 27. 9. 2023	www.ntk.si
SEMPLE MEDIA POOL D.O.O.	19. - 20. 10. 2023	www.sempl.si/sl

KOLOFON

Izdajatelj:

Stromboli, marketing, d. o. o.
Cesta komandanta Staneta 4A
1215 Medvode

Glavni in odgovorni urednik:

Boštjan Štrukelj
tel.: 01 / 620 88 01

Vsebinski urednik:

Niko Bajec
tel.: 01 / 620 88 05
niko.bajec@stromboli.si

Naročnine:

tel.: 01 / 620 88 00
narcocine@stromboli.si

Oglasno trženje:

Matej Komprej
tel.: 01 / 620 88 06
gsm: 070 / 606 152
matej.komprej@stromboli.si

Boštjan Štrukelj

tel.: 01 / 620 88 01,
gsm: 041 / 663 301
boštjan.strukelj@stromboli.si

Sodelavci in novinarji:

Maja Lavrač, Matej Saksida, Peter Čebren
Blaž Ulaga, Jana Breznik, Jan Sladič in
Matej Komprej

Fotografije:

Arhiv Računalniške novice

Tisk:

Tiskano v Sloveniji

Distribucija:

EKDIS d. o. o., Stromboli, marketing, d. o. o.

Oblikovanje in DTP:

Tanja Kaštrun s.p.
dtp@stromboli.si

http://www.racunalniske-novice.com

Računalniške novice (Online)
ISSN 1581-047X

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost
spada revija med proizvode, za katere se obračunava
DDV po stopnji 5 %.
ISSN 1408-4872

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Pisem bralcev in oglasov ne lektoriramo.

Vse gradivo v reviji Računalniške novice je last izdajatelja. Kopiranje ali razmnoževanje je možno le s privolenjem izdajatelja. Poština za naročnike plačana pri pošti 1102 Ljubljana. Revija Računalniške novice je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 661. Predstavitev, ki jih objavljamo v reviji in so označene z rubriko Predstavitev in na koncu članka s (P.R.) – Payable Release (plačani članek) – pripravljamo v sodelovanju s podjetji.

Sporočila za javnost sprejemamo na Rn@stromboli.si

Izid revije je finančno podprla Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

14. SEPTEMBER 2023

WEBSI DAN
WEBSI DAN
WEBSI DAN
WEBSI DAN
WEBSI DAN

FESTIVALNA DVORANA, LJUBLJANA

IZJEMNI
PROGRAMI
ZA VAŠE TELO
SKOZI VSE
LETO ...

BOGATA PONUDBA
NEGOVALNIH
TRETMAJEV ...
VSAK DAN SI LAHKO
PRIVOŠČITE NEKAJ
NOVEGA.

PRI NAS JE VEDNO
SONČNO, PRIJETNO
IN RAVNO PRAV
HLADNO.
SUNNY STUDIO JE V
VSAKEM TRENUTKU
PRAVA IZBIRA.

S U N N Y S T U D I O

Sunny Studio,
Regentova cesta 37, 1000 Ljubljana - Dravlje
tel.: 01 513 44 44, fax.: 01 513 44 60,
email: sunny@siol.net, www.sunny.si

Pon - pet od 7.00 do 22.00. ure
Sobote, nedelje in prazniki od 9.00 do 21. ure.

FITNES, VODENE VADBE, SOLARIJ, MASAŽE,
KOZMETIČNE NEGE, PEDIKURA, MANIKURA,
DEPILACIJE, SAVNE, SPA, AJUR, ORIENT,
THALAXA, SUNNY SHOP...

Razveselite svoje najbližje z nakupom darilnih bonov.